

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetési díj: Háromhastós petit-sor egyszeri hirdetése 30 fillér; többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitár: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Társadalmi velleitások.

írta: dr. Janicsok József.

A szétmállásnak és bomlásnak az a sok jelensége, amely korunknak akár nagyobb méretű társadalmi, akár kisebb körű társas életét jellemzi, méltán gondolkodóba ejtheti azt, aki legjobb ösztöne szerint a nagyobb sokasághoz tartozónak tekinti önmagát (kell is magát szíve szerint annak tekintenie) s annak jávára dolgozni akar. Gondolkodóba ejtheti, a mennyiben mihamar át kell látnia, hogy a számbeli sokaság mechanizmusában nem kell egyúttal a lélektani közönség megnyilvánulását észrevennie, a mi nélkül pedig minden tevékenység csak az egésznek számot alig is tevő, keresztül-kasul hasított töredéke, romja lehet. Emellett előbb-utóbb meg kell győződnie arról, hogy a társas komplexumok szakadásával szakadoz és bomladozik az ő munkájának eredménye is, a melynek nem pár, hanem minél több emberrel többoldalulag kellene hatását éreztetnie. Ám a sok visszasság nem hagyhatja érintetlenül azt a szemléletet sem, a ki közvetlenebb beavatkozás nélkül is olyan valóságos és törvényszerűséget szeret látni az emberek életviszonyaiban, a mely egy jól körvonalozott és határozott alakot s egy felismerhető összképet tárjon lelki szemei elé.

Nincs semmi kétség ugyanis, hogy a szeszélyes összetételű és az érdem szerinti társulás és fegyelmezett szövetezés nem egyforma tükrö a tömeg lelkületének s nem is lehet azonos kifejezője az ő célkitűzésének és törekvésének. S itt tudnunk kell, hogy a kettő között a különbség mérvét nem a külső siker, az anyagi előnyök, ezeknek egyenlőtlensége, hanem az előbbi esetre nézve az a körülmény fogja feltüntetni, hogy az egyes ember társai vállalt munkaszeretetének komolyságában nem bízván, saját különbarázdált igényeinek kielégítéséhez folyamodik. A mi annál természetesebb, mivel nálunk lépten-nyomon tapasztalhatni, hogy az egyének munkásságát a sokaság tevékeny közreműködésével képtelen a saját munkásságában felolvasztani. Másutt alig hallani oly gyakran, mint minálunk, hogy itt inkább egyesek dolgoznak, a nélkül azonban, hogy a közönségnek tartás

érdeklődését meghódítani módjukban volna, a mennyiben még az egyes osztályok ügybuzgósága sem adhat kölcsönös lökést hasonló szellemben egymás munkaszeretetének. Ezen ok körülbelül magában rejti annak csiráját is, hogy nálunk a sokféle kör gyakran olyan alakulatú, mint egy tervezgető festőnek számos tanulmányfeje a melyeket ez nem is kíván befejezni és egymáshoz hasonlónak feltüntetni, ezért aztán könnyebb sokfélével beléjük olvasni. Ezen egyoldalú jelenségek közül bármelyik is szüleménye a másiknak, a gyakran változó hullámzások következtében egyaránt bizonytalaná teszi a társas erő kifejtésnek s benne az egyéni erő gyümölcsöző-képességének lehetőségét s erjesztő és feldolgozó hatásait.

A társas köteleknek gyenge attraktív voltanál fogva az egyén — (nem csoda!) — egyenesen az önérvényesítés terére lépni éri magát nemcsak ösztönöztetve, hanem kényszerítve is. Bizonyára azért is, mert hiszen azon különös kedvtelésünk folytán, hogy külföldről importált újdonságok után szertelen naivitással kapkodni szeretünk, még régebbi közintézményeink kebelében is a legegényebb felfogások útját készítjük elő, a melyek — lényegükben talán inkább félre-, mint megértett — címek jegyében új, meg új szervezkedéseknek kísérleteit vetik felszínre, ha nem tehetetlenségre, hát legalább is ügyefogyottságra kárhóztatván bennünket azon módszer eltalálásában, a melylyel egy nagyobb közlelket át-, meg átglyúrni, azt szilárd formába önteni s erre egy szembeszökőbb jellegnek kinyomatát vélni képesek volnának.

Távoli áll tőlem, mintha én ezek felett kaján szülkeblütséggel kárhóztató ítéletet mondani akarnék. Nem! Csak gyenge hitemnek akarok kifejezést adni azok lendületesebb hullámveréseiről, jól tudván azt, hogy, habár városunkban szinte fölös számmal vannak különféle köreink, még mindig nincs annyi, hogy rombolva újító vágyaink kielégítésére a régiek rovására triszebbek ne alakulhatnának. Mint valóságos urániai mozgatóképek, a melyek már lelki szemünket is bántják! . . . Igen ám, de akkor ne csodálkozzunk azon összetartás ösztönességének zökkenéseiről és csökkenéseiről, a mely nélkül sem az előbbi kör tömör egyértelműséggel meg nem állhatott, sem az utána

következőnek (hát még a privátértekezésekben a kényesebb ízlésű összejöveteleknek, ill. találkozásoknak) megtoldó útmutatójaul, vagy elvél nem szolgálhatott.

Az emberek ugyanis sokszor olyan — egymástól elkölcsönzött — felfogásokban, ezeknek eltanult nian-szaiban keresik a közönséget, a melyekben a legnyilvánvalóbb eltérések és különbségek s egyébként az egymással való nemtörődésnek csirái rejlenek. Hogy az ily lebegő súlyátvetődésből származó affektáció a legkomolyabb dolgokban, a mikor kitartásról van szó, mily eszeveszettségeket szül, azt könnyű kikövetkeztetni. Sem nagyítás, sem metafora, hanem kész valóság, hogy egy-egy társadalmi kör létének, életének ezért is előálló ingadozásával kapcsolatban nemcsak a művelő hatás intenzitásáról le kell mondanunk, hanem észre kell vennünk a közönségnek s az egyes embereknek tájékozatlanságát, hogy mivel tartoznak egymásnak, a mikor egymással, tartalmatlan bókolás helyett, akár fontosabb érdekű, vitálisabb viszonyokat kell kötniök, úgy, hogy ezek az elröppenő impresszióknál és mindenütt be nem váltható ismereteknél vonzóbbak és értékesebbek legyenek. Tömerdek, ismeretterjesztő előadásaink daczára, leghatározottabb meggyőződéseim szerint, a legnagyobb tévedés azt hinni, hogy közönségünk, ennek minden rétege sokféle közvetítéssel — nem az ismeretcafrangok, hanem — a tudásvágy, ennek kielégítése, a szellemi önmunkásság és a gyakorlati erkölcsök megkedvelése dolgában átmegy az asszimilálás olyan proccszusában, a mely a legelső és soha szem elől nem tévesztendő kelléke mindennemű társadalmi akciónak, akár az a jótétemények gyakorlására, akár a felvilágosodás megtörhetlen sugarainak terjesztésére — biztos eredmények reményében — vállalkozik. Enélkül az áthasonítás nélkül csak visszait szüli az őszinte és természetes társadalmi állapotoknak, a melyekben az emberek, valamint ama célokot, úgy sem önmagukat, sem egymást megismerni és méltányolni nem képesek s amazok kérdéses sikereivel párhuzamosan elbizakodva egymásnak is a külsőségek vetített képeivel és mesterfogásokkal imponálni szeretnek. Mert hogy az áthasonítás nem ment végbe, az leginkább abból tűnik ki, hogy azon buzgólkodó tevékenységek, a melyeknek

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az érdek.

Rajz, Szopkó Gidától.

A «Pension Frühlingsluft» közös étertermében vegyes, poliglott társaság ül egyjütt. Látni zsidókat, a kik főleg képviselik szittya fajunkat, bécsieket, a kik nagy hangon és kedves hangzású tájszólásukkal szellemeskednek; oroszokat, a kiknek arczáról a biztonság érzetének jóleső mosolya olvasható le . . .

Nevetek! Miről? Bizonyára arról, hogy regényt látok szövődni az egyik hosszú asztalnál . . . Regényt, a melynek főhőse nagy filozófus, a ki — bizonyára Wilde után indulva — a szépséges élet kihasználását ismeri el evangéliumául és az emberiség főcéljául.

Ki a társa? A regényhez, a mely szövődik, két személy kell: nő és férfiú. Miért? Két férfiú nem alkothat regényt Talán nem, vagy tudom is én; de mégis azt hiszem, hogy két, különböző nemű ember kell hozzá, mert csak így lehet a lelkek ellentétességéből a regény motívumait kimagyarázni. Két férfiú tragédiája nő nélkül nem tragédia, mert nem vegyül bele komikus elem (ezt pedig a nő hozza); már pedig a tragédia komikum nélkül elképzelhetetlen. Ezt persze sokan nem értik. . . .

A vén filozófus ábrándos szemekkel néz a leányra. Arcza tűzben ég . . . Szemei villognak, mint sok évtized előtt, a midőn első szerelmi vallomását rebegte el. A leány sémi szépség. Mit kétélkedik? Ez a faj

vagy elképzelhetetlen szépségeket, vagy utólréhetetlen rútságokat teremt, — az arany középut ismeretlen előtte. Merészen ívezett orra, karcsú, vágyat ébresztő termete, mozgékony tagjai, arczának a Marschal-Nil színéhez való hasonlatossága olyan harmóniát teremt a fiatal, lobbánékony szívben, hogy nem bir ellentállni s így csodálkozni azon, vajon tényleg földi teremtmény, földi lény-e. De az öreg bölcselkedő mit akar? Erre most nem felelek; a folytatásban majd következik.

Pálmakkal és magnolia-illattal telített parkban, a kék Adria fodros hullámai mellett, zöldre festett lóczán ülni látom az öreg filozófust és mellette a szép leányt, Schlechter Amáliát. Odalopózom. A különlegességek érdekelnek. A tapasztalatok kielégítésére használt kíváncsiság nem bűn.

Hallom beszédjüket.

— Leányom, ne csodálkozzék azon, a mit mondok . . . Különös elveim vannak, de ezek, ha mosolyog is rajtuk, természeti alappal bírnak. Amália, én imádom magat, mert megtaláltam azt, a mit kerestem; megtaláltam magában a szépséget, a mely a géniusz egy neme és a mely nem szorul magyarázatra. Fejedelmeket, parancsolókat csinál azokból, a kiké. Mosolyog? Majd ha elvesztette a kincsekkel felérő szépséget, nem fog mosolyogni.

— Ugyan, bácsi, hagyjon békét, ne beszéljen bolondságokat.

— Nem haragszom. Nekem mondhat, a mit akar;

én elismerem a szépség szuverén jogait. Amála, legyen a feleségem!

Amália elnevette magát.

— Mit nevet? Hallgassa meg előbb érveimet. Maga még nem ismeri az életet, nem tud eléggé mérlegelni. Maga szegény, és édesanyja csak azért rázza magát itt a rongyot, hogy nagy igényekkel teli leányát valami ép-kézláb fiatalember nyakába varrja. . . . Oh ég! Ebből kész tragédia lenne. Maga nincs háziasan nevelve, maga nem tud takarékoskodni, pedig csekély két- vagy háromezer forintból csak az elsőrendű szükségletekre telik.

— Mit érdekel ez engem?

— Hát kit érdekeljen? Ez a maga élettragédiájának indító oka lesz, ha nem hallgat reám . . . Maga még nem ismeri ezt a társadalmat, a mely kapzsi, önző, a melynek magasabb ideálja egymás tönkretétele. Ha meg akar szabadulni az élet küzdelmeitől, legyen a feleségemmé.

— Ugyan ne meséljen ilye', bácsi.

— Igaz, hogy öreg vagyok már, az öregség pedig szánalomraméltó . . . De ha már engem nem is szeret, szeresse legalább önmagát, az önérdékét.

— És mi az? — kérdi a gyönyörű bakfis mohón.

— Az, lelkem: az örökös jó mód. Én alig élek egy-két évig és magácska vagyonos, gazdag, irigyelt özvegy asszony marad, a kinek nyitva állnak az élet kapui . . .

Amália már figyelt.

— Gazdag lesz, lesz mindene. Piperézheti magát,

Eperjesen a különféle ismeretterjesztő előadások létüket köszönik, nem találnak ikertestvérekre azon rétegekben, a melyeknek ambícióját a szakmájukba is vágó ismeretterjesztő előadásoknak megtermékenyíteniök s őket foglalkozásuk buzgóbb teljesítésére akár direkt, akár per analogiam ösztönözniök kellene; úgy, hogy sem ruháink rosszabbak, sem élelmiszereink drágábbak s embertársainktól elvárható szolgálattételek és szivességek hitványabbak ne legyenek. Hogy ne kelljen látnunk minden téren nagy törpességünket a külfölddel szemben, valahányszor vele hasonlítjuk össze magunkat. Hol van itt tehát — nem az alkalmazhatatlan ismereteknek, hanem — a magával ragadni egyedül hivatott szellemnek szociálizmusa?!

A midőn a felvilágosodás terjedésével nem a hasonlóságok, egyezőségek, hanem a lényeges dolgokban való eltérések, különbözőségek és megkülönböztetések vetik meg kelletténél sürűbben a lábukat, s a saját munkakörébe jobban beleilleszkedett egyes ember az aligha megértett felolvasásokból szítt tudás varázsvesszejével érintve, nemcsak szerénységét és elégedettségét veszti el, hanem, megtevédt átalakulásra mindenkor készen, igényeiben megnövekedve, kevésbé akar előbbi foglalkozására és munkakörére ismerni. (Mintha valaki kívánná, hogy kész legyen elsőszülöttségi jogát eladni egy tál lencsért!)

Föltétlenül szükséges megfigyelni valók ezek annak kiemelésére, hogy az elbizakodottság megnövekedésével szerzett tudás kellő módszer nélkül inkább feltorogató rendtelenséget, mint harmóniát visz be a közéleti cselekmények embertársaink iránt állandóan gyakorlandó kötelességteljesítéseink folyásába, kiszedi a közös életfelfogások, törekvések alól a talajt s — a társas életünk szétdaraboltságának tanúsága szerint — lehetetlenné teszi az olyan talapzatos társas gondolkodásnak a megalkotását, a melynek minden egyes embernek a legmelegebb tűzhelyet kellene biztosítani s ismerőst és ismeretlent egymáshoz közelebb hozni.

Enélkül ugyanis bármily társadalmi eszmének ama radioaktivitásáról, a melynek a legtöbb embert jellemző ridegség eloszlásával közös rezgésbe kellene hoznia mindnyájunknak szívét, le kell mondanunk. Comte-nak (Socialfilozófiai értekezései, 80. l.) igaza van, midőn azt mondja, hogy a társadalom manapság dezorganizálva van, még pedig úgy szellemi, mint világi tekintetben. A szellemi anarchia megelőzte és szülte a világi anarchiát. Sőt lehet mondani, hogy korunk társadalmának kóros állapota sokkal inkább az elsőnek folyománya, mintsem a másodiknak. Ha nem akarunk hízlelni magunknak, át kell látnunk, hogy ez rólunk sokszorta inkább áll, mint másokról. . . . Azt csak röviden említem, hogy, az összezavarodás következtében, többek közt nap-nap mellett látni az ilyen morális szabályoknak megroppanását, a minőket az angol common sense fejez ki, a mely kifejezés körében benne van ama józanság, illendőség, helyes felfogás, lojalitás, a melyek az angol embert és életet oly jellemzően kitüntetik.

Kétségtelen jelekből átlátván azt, hogy a tudás korlátlan terjesztésével kapcsolatban a szabad felfogások terjedésével a zabolatlanság egyre nő, s az ú. n. önálló egyéniségek egyre jobban szaporodnak, szükséges azt is beismernünk, hogy a társadalmi

szépítheti magát. . . . Mindenki hódolni fog magának, földi istennővé teszem, a ki szépsége varázslatával uralkodhatik az élők szíve fölött. Ha meghalok, férjhez mehet; míg most, alig hiszem, hogy akadjon férfit, a ki bekötne szép gondörhajú tejét és asszonytá tenné. Gondolja meg!

A leány a tenger kék tükrebe nézett. . . . Nehezek voltak neki e gondolatok. . . .

Én pedig elköhintettem magamat. Észrevettek.

A vén tudós elővette nagy aranyóráját.

— Gyermekem, gyertünk ebédelni, mindjárt egy az óra!

Már el is feledtem ezt a fürdői megfigyelésemet. . . . Évek suhantak már el azóta fölöttünk. . . . Mint minden évben, úgy most is a csúnya, hideg magyar telet mentem a meleg országba, az illatos Itáliába becsapni. Az anconai expresszen roboztam Róma felé. Nappal volt. Abba a fülkébe, a melyben én helyezkedtem el, nagyon ismerősnek látszó hölgy lépett be. A női szépség tetőpontján állott; elérte azt, a mit csak földi lény érhet el. . . . Mindenki áhítatos csodálattal tekintett feléje. Megismert.

— Maga az, Imre? — kérdő ő.

— Igen, méltóságos asszony.

— Hol jár erre?

— Hessegetem az időt, várom a tavaszt, hogy hazamehessek. Ön hová megy?

problémákban a legszubbjektivebb felfogások tenyészésével nem lehet az oly «átöltözködve» felszökkenő egyéniségek evolúciójának irányító jogosultságában bízni, a melyek minél nagyobb számmal a különváló, megosztó, feldaraboló, nem pedig egyesítő, egyeztető jelenségek termelőivé válhatnak. Nem lehet binni, főleg a mi — elvadult ízlés által is — szélében-hosszában sokfélefépen feldűlt, szerencsétlen, szakadékos társadalmunkban!! . . .

Mert ne felejtjük el, hogy egyrészt a kis jelenségek seholsem magyarázzák a nagyokat annyira, mint éppen minálunk; másrészt a parányi dolgok alig képzítenek valahol nagyobb vérfürdőt a jóval nagyobb horderejű és több embert érintő életgazságoknak, mint ugyancsak nálunk. Ezért itt az ideje ez utóbiakra jóval nagyobb súlyt helyeznünk s a valódi társadalmi élet pszichológiai törvényeivel és követelményeivel jobban törődnünk. . . . Mivel igenis a távolabbi körből és relációkból merített ismereteink tárgyai csak messziről állnak vonatkozásban velünk, itteni adott viszonyaink pedig kölcsönös figyelemből közelről a mieink maradnak s bármimemű vállalkozásaink tényleges sikere végett legszorosabb érdeklőnkbe tartoznak. . . . Csak hogy itt az a legnagyobb baj, hogy egymást megérteni sem nem igen tudjuk, sem nem akarjuk.

A fiatalok védelme az igazságszolgáltatásban.

(1908: XXXVI. t.-cz.)

1910. január 1-jén életbelépett a büntetőnovellának «A fiatalokra vonatkozó rendelkezések» című második fejezete. Büntetőtörvénykönyvünknek idevágó fejezetei, illetve rendelkezései nem feleltek meg a mindennapi élet követelményeinek. Egyenlő elbánásban részesítették — a büntetés *nemét* tekintve — a fiatal és a felnőtt bűnösöket. Nem vették figyelembe azt a, számtalan körülményt — jóllehet a büntetés *mérvé* a fiataloknál enyhébbnek volt megállapítva, mint a felnőtteknél —, melyeket az igazságszolgáltatás tényezőinek a büntetés kimérésénél tekintetbe kell venniök. A gyermek gondatlansága és a felnőtt gondatlansága közötti különbséget tagadnunk nem lehet. Kétségtelen továbbá, hogy a fenyegetés, az erőszak, a kényszer különböző nemei sokkal nagyobb mértékben képesek a gyermeket büncselekmény elkövetésére rábírni, mint a felnőttet, a kinek mind lelki, mind testi ereje nagyobb mértékben megvan ahhoz, hogy az ily behatásoknak ellentállni bírjon. A fiatalok lelkiállapota sokkal fogékonyabb, felismerő-képessége, akaraterje gyengébb, a rosszra inkább hajlítható, mint a felnőtté. Az utóbbinál a büntetés célja a megtorlás és a javítás; a fiataloknál pedig a javítás, a megmentés, a helyes irányba való terelés a főcél.

A magyar büntetőtörvénykönyv intézkedései nem rendelkeztek e cél elérésére alkalmas eszközökkel. A Btk. 83. §-a szerint az, «a ki büntetett vagy vétség elkövetésekor életkorának 12. évét meg nem haladta, bűnhőd alá nem vonható». A novella szerint sem büntethető az ily bűnös a bíróság által. De míg a Btk. a 12. életévet be nem töltött bűnösökre nézve, azon-

kívül, hogy büntetlenségüket kijelenti, más intézkedést nem tartalmaz, addig a novella nem elégszik meg ezzel, hanem az ilykorú bűnöst az esetben, ha környezete nem nyújt elegendő biztosítékot arra, hogy a gyermek a további erkölcsi romlástól mentve lesz, a gyermeket a legközelebbi állami gyermekmenhelybe szállítja ideiglenes fölvetel végett, ha ez halaszthatatlanul szükséges, ellenesetben pedig büntetés végett a házi fegyelem gyakorlására jogosított egyénnek vagy az iskolai hatóságnak adja át, mely utóbbi őt elzárással is fenyítheti. A novella ez intézkedéseinek eredményét a jövőben látni fogjuk. Hiszen a környezet hatása, a nevelés hiánya szüli a legtöbb bűnöst. Az erkölcsileg eltoppított lélek az adott alkalom felhasználásával összeütközésbe jön a törvénnyel. A feladat tehát az, hogy alkalmas intézkedésekkel kiemeljük a gyermeket meg nem felelő környezetéből, az érzéki ösztönöket, a külső ingereket, melyek tettének rugóivá válnak, helyes, céltudatos nevelés által csírájukban megöljük.

Az életének 12. évét már meghaladott, de 18. évét (a Btk. 84. §-a szerint 16. évét) be nem töltött bűnös a tulajdonképpeni «fiatalok». Ez, abban az esetben, ha a büntethetőséghez szükséges *értelmi és erkölcsi fejlettsége* nem volt meg, nem tekintve a cselekmény bűnösségének fölismerésére szükséges *belátás* létezését avagy hiányát, éppoly elbánásban részesül, mint a 12. éven aluli bűnös. Ha azonban a fentemlíttet értelmi és erkölcsi fejlettség a bűnösnél észlelhető, akkor a bíróság a következő büntetéseket szabhatja ki: 1. dorgálás, 2. próbára bocsátás, 3. javítónevelés, 4. fogház vagy államfogház-büntetés. Pénzbüntetéssel, hivatalvesztéssel és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésével a fiatalok büntetni nem lehet. Úgyszintén — ellentétben a Btk. 85. § 1. pontjával — a fiatalok bűnösökkel szemben sem börtön-, sem fegyházbüntetés nem alkalmazható. Az 1—3. p. alatti büntetések nem bírnak azokkal a jogi hatályokkal, mint a többi büntetések, így a visszaesés vagy az előélet büntetlensége megállapításánál. A büntetés kiszabásánál a bíróság figyelembe veszi a fiataloknál egyéniségét, értelmi és erkölcsi fejlettségének fokát, életviszonyait. Még mielőtt a büntetések mibenlétének fejtegetésére térnénk át, megjegyzendő, hogy a fiatalok cselekménye sohasem minősíthető büntettnék; mert a cselekmény, mihelyt az 1—4. p. alatti intézkedések bármelyike történik, ezáltal büntetből vétséggé minősül.

A *dorgálás* az elítéltek komoly megintése nyilvános tárgyalás keretében; egyszersmind figyelmeztetése arra, hogy a jövőben eré szigorúbb büntetésben fog részesülni. A dorgálás hatása csak oly egyénnél remélhető, kinek lelke, erkölcsi érzéke még annyira el nem durvult, hogy az ünnepélyes, komoly szó ne faharanyt borsóként veszzen kárba. Szégyent csakis abban az esetben használható, ha a tett elkövetése valóban fiatalok eltévelyedésben, meggondolatlan könnyelműségben gyökeredzik. Itt a bíróság nem annyira mint büntető közeg, hanem inkább mint nevelő, jóakaró, gondos ellenőrző egyén szerepel. Jelen büntetés azonban az esetben, ha a szóban forgó cselekményre egy hónapot meghaladó fogház- vagy államfogház-büntetés volna megállapítandó, vagy ha a fiatalok egy hónapot meghaladó szabadságvesztésre már büntetve volt, nem alkalmazható.

A *próbára bocsátás* esetében a bíróság az elítéltek egy évi próbaidőre a fiatalok törvényes képviselőjének, állami gyermekmenhelynek vagy más, e végből szervezett hivatalnak, valamely gyermekvédő-egyesületnek vagy erre alkalmas egyénnek, szigorú szabályokhoz kötött felügyelete alatt, föltétlenül szabadlábban hagyja. A felügyelettel megbízott tényezők az illetőt állandó ellenőrzés alatt tartják. Ha a fiatalok ellenőrzése akadályokba ütközik, szükség esetében a megfelelő elhelyezésről is joga van a bíróságnak gondoskodnia. Abban az esetben, ha az elítélte a próbaidő alatt a javulás útjára nem tér, s még nagyobb erkölcsi zülleszt jeleit mutatja, vagy ha újabb büntetendő cselekményt követ el, a bíróság a büntetést súlyosbíthatja, azaz a tények megállapítása után a fiatalok javítónevelésre, fogház- vagy államfogház-büntetésre ítélteti. Ha az elítélte ellen a próbaidő alatt semminemű kifogás nem fordul elő, úgy ellene az eljárás megszüntetetik. Az oly fiatalok, ki egy hónapot meghaladó szabadságvesztésre már büntetve volt, a büntetésnek e fokozatában, a próbára bocsátásban, nem részesíthető.

A *javítónevelés* — melynek céljára állami vagy más alkalmas intézetek szolgálnak — oly esetben alkalmazható, ha a bíróság előtt nyilvánvaló, hogy az elítélte környezete azt a teljes züllesztől visszatartani képtelen, vagy még inkább akkor, ha ez a környezet nemcsak hogy erre nem képes, de, ellenkezőleg, azt hatásával csak előmozdítja, a fiatalok a rossz példa ragadós voltával a romlás felé való haladásában még csak jobban elősegíti. A javító-intézetbe való internálás

— Rómába. . . . Szegény férjem már meghalt.

— Ki volt az, ha szabad kérdeznem?

— Schweitzer József, a világhírű filozófus.

Elámultam.

— Mit csodálkozik? Felesége lettem az öregúrnak. . . . Abban a penzióban ismerkedtem meg vele, a hol évekkal ezelőtt együtt laktunk; addig argumentált a jólleltű öreg az én érdekemről, a míg meggyőzött. . . . Most gondatlanul élek. . . . Csevegünk csak arról az időről. . . .

Sokáig beszélgettünk arról az abbaziai tartózkodásról.

— Higyje el, sokan nevettek rajtam, a midőn karonfogva sétáltam a férjemmel a Duna-korzón; de engem ez nem bosszantott. . . . Nevettek, mert irigyeltek, mondtam. Kevésnek jut ily szerencse osztályrésztül, és így nevelésnek tartják, pedig az egyéni érdek, a jövő, a földi gondatlanság biztosítása nem nevelés, hanem az egyéni élet küzdelmének a feltétele. Hogy mikép érzük ezt el, az mellékes; a cél a fő.

Csodálva hallgattam az isteni asszony eme, bölcseséggel teli mondásait és elismertem, hogy tökéletesen igaza van.

— Nevetni, csak nagyon sekélyes, szürke emberek nevelhetnek arról, ha valaki standard of life-jében biztos révbe evez. Ebből tanulni kell, ez nem nevetni való. Nagyon tanulságos história.

bizonytalan időtartamra szól, de az elítélt javító-intézetben csakis 21-éves kora betöltéséig tartható. A javító-intézet a humánus nevelésnek minden eszközét felhasználja, hogy a fiatalok a romlástól megmentsék. Szelid szokások, atyai bánásmód; ha ezek nem használnak, az arányos házi büntetés a vezető eszköz. S mivel minden gyermek egyénisége, lelkülete más-más nevelési irányt óhajt, a javítónevelésre ítélteteket *kísérleti családkba* osztják, honnan, a vezető tapasztalatai alapján, bizonyos szükségelt idő elmúltával kerülnek a tulajdonképpeni nevelőcsaládba. A nevelőcsaládban a vezető feladata, hogy a gondjaira bízottakkal a munkát megkedveltesse, vigyázva arra, hogy az azok testi és szellemi képességeinek megfelelően. Ezáltal a fiatalok munkakedvet nyer, mely a célirányos és jövőbeli helyzetének megfelelő vezetés által a javító-intézet falain kívül is állandóvá válik. Ha az internálás ideje alatt — egy éven belül — javulás észlelhető, úgy az ilyen fiatalok a felügyelőség kétévi próbaidőre szabadon bocsátja, *kísérletileg kihelyezi*. Ezen idő elteltével — visszaesés nem forogván fenn — a kihelyezés véglegessé válik. Már az eddigi javító-intézetek rendszere mellett is áldásos tevékenységet fejtettek ki ezek az intézmények — eltekintve egyes megrögzött esettől — s reményünk a jövőre nézve még alaposabb lehet, mivel a novellát életbeléptető rendelet szerint a javító-intézetben elítélt szabadulása után is felügyelet alatt marad s magaviseletéről az intézetbeli igazgató, legalább félévénként, értesülést nyer.

Az eddig elősorolt büntetések inkább *erkölcsei*; míg a tulajdonképpeni *materiális büntetés*, melylyel a fiatalok súlyosabb cselekmény elkövetése esetén sújthatók, a fogház-, vagy az államfogház-büntetés.

Mint már fentebb említettük, a fiatalokra fegyház-, börtönbüntetés s, még kevésbé, halálbüntetés nem mérhető ki.

A *fogházbüntetés* kimérésénél is tekintetbe veendő a bíró által, vajjon a vádlott fiatalok 15 életévét betöltötte-e. Ha nem, úgy ezen büntetés csak a leg-súlyosabb esetekben állapítható meg. Ily esetekben a maximum megegyezik a Btk. 25. §-ában foglaltakkal, hol a fogházbüntetés leghosszabb tartama öt év. Kivételnek akkor van helye, ha a 15. életévét betöltött fiatalok halállal vagy fegyházzal büntetendő cselekményt követtek el; ekkor a büntetés időtartama 10 évig terjedhet. Tekintetbe véve azt, hogy fiatalok, a novella intézkedése szerint, fogházbüntetés úgyszint csak igen súlyos esetekben állapítható meg, a minimum nem egy nap, mint a Btk.-ben, hanem 15 nap. A fiatalok fogházbüntetésüket részükre külön felállított fogházakban töltik ki, hová oly egyének is elhelyezhetők, kik 18. évüket már igen, de 21. életévüket még nem töltötték be. A fogházra elítélteket különféleképpen osztályozzák az egyéni bánásmódon alapuló javítás elvei szerint. Nemcsak előéletük és a terhükre rótt cselekmény szerint, hanem ott tanúsított magaviseletük szerint is. A fogházra ítélt fiatalok a Btk. 41. §-a nem vonatkozik, azaz ők a munka alól föl nem menthetők, sem pedig magukat saját, avagy hozzátartozóik költségén nem élelmezhetik. Az ellenkező nemcsak társaikban az irigységet ébresztené föl, hanem a teljes kényelem, örökös tétlenség éppen a javító-intézetek céljával ellentétes eredményre vezetne. Föltételes szabadságra való bocsátás a fogházra ítéltéknél is lehetséges, büntetésük kétharmad részének kifogástalan kitöltése esetében. A szabadon bocsátott éppoly szigorú felügyelet, ellenőrzés alatt áll, mint a javító-intézetből kísérletileg kihelyezett.

Az *államfogház-büntetés*nél is nagyjában ugyanazok az elvek érvényesülnek, mint a fogházbüntetésnél. A fiatalok a felnőtt foglyoktól itt is teljesen elkülönítendők. A maximum itt enyhébb jóval, t. i. két év a Btk. által megállapított 15 évvel szemben; a minimum azonban ugyanaz, egy nap.

A büntetőtörvénykönyv rendelkezéseinek ily módosításai mellett szükségessé vált a javító-intézetek, fogházak, államfogházak fiatalok lakóira felügyelő hatóságokat is újonnan szervezni. A novellát véglegesen életbeléptető igazságügyminiszteri rendelet szerint, a hivatott tényezőknél kívül, a felügyelő-hatóság tagjai: az árvaszék, a kir. ügyészség, az ügyvédi kamara, a tanhatóság, az állami gyermekmenhelyek kiküldöttei s, ezeken kívül, a gyermekvédelem s a patronage-mozgalom hivatott képviselői közül az igazságügyminiszter, illetve, a novella 31. § második bekezdésében megállapított esetekben, a helyügyminiszter által kinevezett férfiak és nők.

Ezek azok az intézkedések, melyeknek humanitását, a büntetőrendszernek a modern kor követelményeihez való simulását elvitatnunk nem lehet. Az igazságszolgáltatás állami szervei az egész társadalomra nézve rendkívül becses munkát fognak végezni a novella intézkedéseinek végrehajtásával; de, viszonzásképpen, méltán elvárhatják a társadalomtól, hogy az őket ezen munkájukban támogatni fogja. A patronage-egyesületek már

eddig is elismerésreméltó tevékenységet fejtettek ki a fiatalok bűnösök megmentése érdekében. Ha az ily célú egyesületek még nagyobb számban lesznek; ha azok az egész ország társadalmát magukba fogják foglalni s könnyítik a bírónak feladatát a teher egy részének magukra vállalása által, úgy annak eredménye nem lehet más, mint az a cél, melyet a novella alkotói maguk elé tűztek: megmenteni a gyermeket az erkölcsi pusztulástól, erőssé tenni lelkét az érzelmi ösztönnek, a környezet rossz behatásai elleni hathatós védekezésre.

Rochlitz Dezső.

Testnevelési Kongresszus Budapesten.

(Vége.)

A harmadik főkérdés első előadója Demény Károly posta- és táviró-főigazgató volt. Demény nem találja megfelelőnek a mai állapotokat, a midőn egy 7 hónapos tanfolyamon képezik ki e fontos hivatásra az egyéneket, sőt némelyek, a tanfolyam mellőzésével, még magánúton is szerezhetnek képesítést. Így az illetők minden komolyabb készség és pedagógiai érzék híjjával vannak. Főtételei: 1. a tornatanár-képzést az állam vegye kezébe (eddig a Nemzeti Tornaegyesület végezte); 2. a tanfolyam hároméves legyen és a képzés terjedjen ki az összes testgyakorlási nemekre, ne csak a német tornára; 3. vegyenek benne részt a tanárjelöltek is, ha nem is lesz hivatásuk a testgyakorlás tanítása. Sajnos, hogy, az idő előrehaladottsága miatt, hosszabb vita nem fejlődhetett ki e kérdés tárgyalásánál. A negyedik főkérdés 28-ikán következett: «az iskolai testi nevelés jelene és jövője»; előadója Kmetykó János fővárosi tornatanár. Kevésnek találja a testnevelés jelenlegi tárgyi körét; ezért főleg a szabadtéri gyakorlatokkal (játék, atletika), az úszással és a korcsolyázással óhajtja kibővíteni. Jónak tartaná, hogy az ifjúság, az iskola nyújtotta testgyakorlásokon kívül, még, alkalomadtán, az egyesületek növendékeiben és a család felügyeletében még otthon is foglalkozzék testgyakorlással. Kissé hosszúra terjedt előadását tetszés kísérte ugyan, de a javaslatokat megvalósításra mindenki soknak tartotta. Fontos tárgy volt az ötödik főkérdés: «az ifjúsági orsz. tornaünnep állandósítása». A M. O. T. E. Sz. nek emlékirata ez, a mely a mindenkor politikai változásoktól és egyéni szeszélytől függetlenül akarja ifjúságunknak 4—4 évenként megújuló budapesti tornaünnepét. E tornaünnepnek fontos erkölcsi és lelki nevelőhatásuk is van; a külföld is elismeréssel nyilatkozik róluk. Rendezésükön azonban szigorú fegyelmi szabályok tartandók meg. Előadója Isser vasúti főfelügyelő volt. Szép előadást tartott még e napon dr. Győry Ilona «a leány és a nő testi nevelésének szükségességéről», mert a nőre nagyobb testi hivatás vár, mint a férfúra. Legalább heti három tornaóra volna szükségesök. Este a Markó-utcai főreáliskola új tornacsarnokában Sulyok tornatanár a katonás fegyelem hatását a tornázás eredményére mutatta be általános nemtetszés közepette, a mit a jelenlévő katonai és polgári szakemberek felszólalásával azonnal ki is fejeztek. Több elismerésben részesültek Bajor tornatanár növendékeinek szabadtéri gyakorlati fapuskákkal, Bely tornafelügyelő svéd rendszerű tornázatása nőekkel és dr. Otto tanár növendékeinek ugyancsak svéd rendszerű gyakorlatai. A harmadik nap délelőttjén elsőnek Pethe Ferencz eperjesi kir. kath. főgimn. tanár szólalt föl a játékdélutánok érdekében, a melyeknek idejét megnyirbálni készül a céllövés, úszás stb. Ezek részére külön idő szükséges. Igen szépen ismertette Vida Henrik banktisztviselő az úszás fontosságát, és az iskolákban kötelező tárgyat ajánlja. Magas színvonalon állott dr. Berend Miklós egyet. m.-tanár előadása a vívás tanítása érdekében. Berend a vívást azért tartja fontosnak, mert a testileg gyengén fejlett, satnya és bátoratlan gyermeket — különösen a törvfívás — határozott föllépésre, önállóságra szoktatja.

Ez az előadás élénk vitát fejlesztett a tagok között, a melyben különösen a vívás nevelőhatását igyekeztek fejtegetni azokkal szemben, kik azt állították, hogy az a párbaj-mániát terjeszti. Az ellenzés azonban eltörpült, a midőn a vívás hívei maguk kárhoztatták legjobban a párbajozás szokását és maguk tartották szükségesnek — Bertl honv.-százados felszólalásában —, hogy a párbajozókat a törvény 5—10 évre terjedő fegyházbüntetéssel sújtja.

Ezek után a kongresszus véget ért. (Bámulatos dolog hazánkban: bankett nélkül!) Az intézőség egy ideig még együtt marad, sajtó alá rendezi és könyv alakjában kinyomatja az anyagot és tagjainak megküldi, az elhangzott indítványokat pedig, összefoglalva, emlékiratban a kormány elé terjeszti. A kongresszus mély és maradandó hatást gyakorolt minden résztvevőre, és hogy eredménytelen nem lesz, biztosítja

az a körülmény is, hogy a jelenlévő Molnár Viktor államtitkár és a közoktatási minisztérium több más tisztviselője állandóan a legmelegebben érdeklődtek az egyes kérdések iránt, és már eleve is jóindulatukat biztosították a jövő évben összeülő, II. testnevelési kongresszus működéséhez.

A felvidéki izr. zúgiskolák.

A Sáros-, Zemplén- stb. vármegyékben is létező chéderek, vagy talmud-iskolák beléletének feltárása nélkül senkinek sem lehet fogalma az onnan kiáradó kultúrész nagyságáról. Derék hitsorsosok, Desső Lipót kir. segédtanfelügyelő, a ki e vidéken működik, «Nép-oktatásügyi kérdések» című, kiváló munkájában szolgáltat idevonatkozólag szomorú tényeket.

Piszkos, odúhoz hasonló viskókban szorong néha egész járás ifjúsága a penészszagú tanteremben, a melynek alacsony plafonja alatt, sohasem szellőzött levegőben, a különféle betegségek baktériumai tenyésznek.

Az iskolák vezetői, az ú. n. bocherek, a kik leggyakrabban Oroszországból és Romániából kerülnek hozzánk. Nincs semmi kvalifikációjuk; sejtelmük sincs, hogy a huszadik században élnek, — nem ismernek mást, mint a talmudot; tehát a zsidó szentiratoknak csupán egy részét. Ez a tudás nem áll a kor színvonalán és az ő vallási bigottságukkal, rövidlátó babonáikkal egyetlen művelt izraelita sem azonosítja magát. Ezek az iskolamesterek, a kikre magyar gyermekeknek gyakran semmi mással sem pótolta oktatása van bízva, maguk nem tudnak egyetlen szót sem magyarul. Tanítják ilyenformán a héber nyelvű szentiratokat, — melyek megértéséhez filozófiailag és történelmileg képzett elme kell — éretlen gyermekeknek, még pedig idegen nyelvű előadásban, a melyet persze a magyar gyermekek szintén nem értenek meg. Ehez járul az is, hogy a tanítók tudatlansága miatt, a világi tantárgyak: történelem, földrajz, magyar írás, olvasás, alkotmánytan stb. tanítása szintén ki van kapcsolva az eféle iskola tanrendjéből. Mi sem természetesebb, mint hogy a tanuló lelkében a korlátolt vallási babonák jutnak túlsúlyra, és egész életükre megfosztják őket a nemesebb emberi tudás után való vágyakozástól.

Ilyen szellemű légkörben tölti a gyermek napjának legnagyobb részét. Gépiesen tanulja kívülről a talmudot, kora reggeli 5—6 óratól tel nyolczig, a mikor azok, a kik állami iskolát is látogatnak, oda mennek át; a többiek pedig tanulnak tovább délig. Délután két-három óra felé ismét együtt tanulnak az estiima idejének beköszöntéséig, a mi nyáron hét-nyolcz óra felé következik el. Mindig egy és ugyanazt a héber szöveget ismétlik; esetleg lefordítják rontott német nyelvre, anélkül, hogy a dolgok szellemébe egyáltalán képesek lennének behatolni.

Ennek a szellemi nyomorításnak egyetlen ellenőrzője a községi rabbi volna. Ez azonban a leggyakrabban nem áll a helyzet magaslatán, vagy pedig képtelen a közhangulattal szembeszállni. Mivel pedig ezekre az iskolákra nem vonatkozik a népiszkolai törvény, nincs is beavatkozási joga sem a tanfelügyelőnek, sem a közigazgatási bizottságnak.*

Ha pedig a hatóság ilyen zúgiskolát mégis bezár, bizonyosak lehetünk benne: rövid idő múlva, valami eidugott helyen, újra megnyílik egy másik, és abban folytatják nagy titokban a tanítást. És így megy ez már évtizedek óta.

A népoktatásügyi törvény határozottan hibás benne, mert nem követeli meg első sorban azt, hogy ez iskolák tanítóinak szóban és írásban tökéletesen kell birniok a magyar nyelvet. Az édeskevés, hogy az oktatónak magyar állampolgárnak kell lennie. Ilyen félrendszerű útön-útfélen kijátszanak.

Ugyancsak törvényileg kell védelembe venni a szellemi elnyomításnak kitétt gyermekeket is, olyképp, hogy bizonyos korig, mondjuk, a zsidó vallásban is korhatárként elfogadott tizenharmadik évükig, ne legyen szabad mást, mint a *községi vagy állami népiszkolát* látogatniok. A tizenhároméves ifjaknak azután lesz már annyi elemi tudásuk, hogy idővel kibontakozhassanak a chéderek lélekeltötített babonáiból. De öt-hat éves gyermekeket jártni ilyen iskolába nem méltó a zsidósághoz, méltatlan Spinoza, Mendelssohn és Nordau Miksa népehez. Így csak a janicsárokat nevelték, nem pedig kulturállam fiait.

Ismételjük: a bocher-iskolák mai túltengését meg kell szüntetni. Ez nem felekezeti ügy, hanem nemzeti és kulturális érdek.

S. S.

* Szerintünk van beavatkozásra joguk, sőt ez kötelességük.

Szerk.

Elő- és utóidény a Tátrában.

A rövidre szabott tátrai elő- és utóidényről már sokat beszéltek és sokat írtak. Tény az, hogy az utolsó években az előidény előbb kezdődik és később végződik. Tátraszéplak azon fűrdőhely, hol az előidényben a legtöbb vendég tartózkodik és a hol még szeptember végén is találni idegeneket. Nagy kár azonban, hogy némely tényező az elő- és utóidény meghosszabbítását gátolja. Ezen kellene segíteni.

Az előidény a Tátrában, rendszeren, pünkösdkor kezdődik. Ekkor jön az első, évek óta dr. Otto által vezetett utazótársaság, Németországból. De mások is látogatják már ilyenkor a Tátrát, hol a pünkösdi ünnepek alatt élénk élet lüktet. A Tátra-vasutak is — a Csorbatói vasút, valamint a Tátralomniczi vasút — rövid időre fölveszik a forgalmat; de, sajnos, az ünnepek letelte után megszüntetik megint a forgalmat. Pünkösdtől kezdve, a nyári telepek mind nyitva állnak; de a közlekedés úgy a Tátra-vasutakon, valamint az omnibusz-közlekedés a Turista-út mentén — a pünkösdi ünnepek kivételével — csak június közepén veszi kezdetét. És ebben van az anomália. Az ajtók ki vannak nyitva, de nagynehezen lehet bejutni rajtuk. Ezt az állapotot minél előbb meg kellene változtatni. Pünkösdtől kezdve, a mikor az előidény kezdődik, és az összes nyári telepek készen állanak a vendégek fogadására, kellene forgalomba hozni a Tátra-vasutakat és az omnibusz-járatokat is és a forgalmat szakadatlanul fentartani az idény befejeztéig, azaz szeptember végéig.

Szerencse a turistákra nézve, hogy a villamos-vasút egész éven át közlekedik Poprád és Ótátrafüred között. Így legalább Tátrafüredre lehet olcsó módon eljutni. De Tátrafüredtől tovább vagy gyalog kell menni, vagy pedig kénytelen a turista drága kocsit bérelni, miután június közepéig omnibusz-közlekedés a nyári telepek között, a Turista-út mentén, nincs. Csorbató és a Móry-szálloda ez időben teljesen elvannak szigetelve és nagynehezen közelíthetők meg — gyalogszerrel, vagy drága kocsin. Ily viszonyok között nem lehetséges, hogy a forgalom úgy fejlődjék az előidényben is, ahogy kívánatos volna és ahogy fejlődnek, ha megvolna a rendes nyári közlekedés.

Hogy az előidény meghosszabbodjék és minél élénkebbé váljék, ahhoz okvetlen szükséges, hogy a mikor az összes nyári telepek megnyílnak, a vasúti, valamint az omnibusz-közlekedés is megkezdődjék és üzemben tartassék, a míg a fűrdők be nem zárják kapukat.

A főidényben hat vonat közlekedik naponként a Csorbatóhoz és hat vonat Tátra-Lomniczra; az elő- és utóidényben ellenben (június közepétől szeptember közepéig) három vonat mindkét helyre. Tehát csak arról van szó, hogy a három vonat június elsejétől, vagy, jobban mondva, pünkösdtől szeptember végéig közlekedjék, tehát négy héttel tovább, mint mostanáig. Ha három vonat megindítása soknak bizonyulna, akkor kettővel, illetve egy vonattal is be lehetne érni. A turista ehhez alkalmazkodnék.

De az omnibusz-járatok időtartamát is meg kellene hosszabbítani. Június közepéig omnibusz egyáltalában rendszeren nem közlekedik, hacsak az ember nem bérel omnibuszt, a mi igen nagy hátrányára van az előidénynek. Itt is kellene intézkedni, hogy, pünkösdtől kezdve a főidény beálltáig, legalább egy omnibusz járjon Csorbató felé és egy Barlangligetre. Így megvolna a szükséges közlekedés a Turista-út mentén.

Gondolom, nem lehet senki, ki át nem látná, mily kívánatos volna az előidény meghosszabbítása és élénkítése, hogy akkor, a mikor az összes nyári telepek megnyílnak, a Tátra-vasutakon (Csorbatóhoz és Tátralomniczra) a forgalom megkezdődjék, és, hasonlóképp, az omnibusz-járatok is megindítsanak a Turista-út mentén. Ez fogja nagyrészen élénkíteni az elő- és utóidényt; mert a hol nincs meg a kellő közlekedés, ott élénkebb élet nem fejlődhetik.

Dr. Posewitz Tivadár.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Jutalmazott népevelők. A Kör népevelési szakválasztmánya, mint a múltban, úgy most is, az Eperjesen megjelenő MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS cz. szaklap vármegyéinkbeli munkatársainak jutalmazására, 100 kor.-t kiutalványozott. Ezt az összeget a szerkesztőség, a kör elnökségével egyetértően, a következők közt osztotta föl: Reményik Lajos, Fejér András, Székely Adolf, Szilárd Jolán és Reményik László.

A francia estélyen (jan. 11.) a megjelent tagok közt élénk társalgás fejlődött ki; majd a

Revue de Hongrie legújabb száma bemutatásra került, s többen M. J. Ernest—Charles-nak «Villégiature parisienne» cz. és Bornetaire-nek «En mer» cz. elbeszéléseit fölolvasták. A legközelebbi (angol) estély jan. 18-ikán lesz.

Újévi üdvözlések megváltása.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet javára kibocsátott aláírási-ívek közül eddig — az alul kitett határonapig — a következők érkeztek vissza:

A 19. számú gyűjtőíven: Fuhrmann Imre 5 kor.

A 27. számú gyűjtőíven: dr. Mikler Károly 2 kor., dr. Flórián Károly 2 kor., dr. Horovitz Simon 1 kor., dr. Obetkó Dezső 1 kor., dr. Réz Mihály 2 kor.; összesen: 8 kor.

A 61. számú gyűjtőíven: Kisszeben város 5 kor.

Midőn ezeket a kegyes adományokat ezennel hivatalosan nyugtázzuk, fogadják a nemesszívű adakozók a Sárosvárm. Jót. Nőegylet legőszintebb hálás köszönetét! Eperjes, 1910. évi január hó 16-ikán.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet nevében:
Kösch Árpádné s. k., Kösch Árpád s. k.,
titkár. pénztáros.

Faragó József s. k.,
titkár.

H I R E K.

— **A görög újévet** g.-kath. vallású polgártársaink a Gergely-naptár szerinti jan. 14-ikén ünnepelték. Ez alkalomból dr. Valyi János v. b. t. t.-nál az eperjesi g. kath. egyházmegye nagyérdemű püspökénél, számosan tisztelegtek, és jókívánataikat kifejezték.

— **Adomány az «Erzsébet-árvaház részére.** Desseuffy Marianné grófnő, a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet fenkölt lelkű védnöke, 200 koronát küldött a nőegylet által fenn tartott árvaház részére. A nőegylet elnöksége mely hálaérzettel tolmácsolta köszönetét az árváknak kegyes jötevőjé elölt.

— **Választás.** A pesti, fasorbéli evang. egyházközség ifj. Weiss Gusztáv orosházai segédlelkész, ki tanulmányait az eperjesi theol. akadémián végezte, segédlelkészévé megválasztotta.

— **Házasság.** Balassy Lajos, Eperjes sz. kir. város adóhivatalának gyakornoka, okl. jegyző jan. 8-ikán Gregor Gerő eperjesi bej. üvegkereskedő leányával, Mariskával, házasságra lépett.

— **Áthelyezések.** A király Krayszell Miklós kisszebeni és Mészáros Pál girálti járásbírói albíráknak a kassai, illetőleg a nagybereznai járásbírószághoz leendő áthelyezését megengedte. — A Szerbiával való háborús veszedelem idején az 5. gyalogezrednek Iglón állomásozó zászlóaljja Rogaticzába vezényeltetett. A zászlóaljjal együtt távozott Iglóról Renvers Ferencz őrnagy is, kinek családja azonban Iglón maradt. Most, kilenc hónap után, Renvers őrnagyot Szatmárnémetibe helyezték át, és így elköltözik Iglóról, a hol a társaság a rendkívül rokonszenves családot tisztelettel és szeretettel vette körül. Igló, az előjelek szerint, hosszú ideig közös katonaság nélkül marad, a mi a városra nagy veszteséget jelent. — A pénzügyminiszter Lusztig Jenő pénzügyi számellenőr, szepesszombati járási számvevő, a számvevői teendők végzésére adott megbízatás visszavonása mellett, az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghoz; Steinauer Ernő eperjesi pénzügyi számtisztet pedig Szepesszombatra áthelyezte s a számvevői teendők ellátásával megbízta.

— **Adományok.** Ivanecsky János nagy-ladnai r. kath. plébános, tb. kanonok, a tüdőbetegek kassai gondozóintézete (dispensaire) részére 200 koronát adományozott. — Zsembery Kálmán kúriai bírós. a felsőkomaróci állami el. iskola r. kath. tanuló részére 400 koronás alapítványt tett. Ezért neki a vall. és közokt.-ü. miniszter köszönetét nyivánította.

— **Ügyészi állás.** Az alakulóban levő Héthársi Takarékpénztárnál az ügyészi tisztség pályázat útján betöltendő. Pályázatok az «Eperjesi Bank-egylet, Eperjes» címére február hó 15-ikéig kéretnek.

— **Az eperjesi Rákóczi Kath. Körben** január 23-ikán, vasárnap, este 6 órákor dr. Baan Achill felolvasást tart a *szekularizációról*.

— **Jótékonyosság.** Batko Ferencz, a városunkban előnyösen ismert fotoplasztikum tulajdonosa, elhatározta, hogy minden hónap első szerdájának teljes bevételét, szegény gyermekek felruházására, átadja az Első Eperjesi Szegény Gyermekek Felruházás Ársztaltársaságnak (Palkovits E. étterme). A nemes elhatározás önmagát dicséri.

— **Halálozás.** Vettük és őszinte részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: „A Vidéki Hírlap-írók Országos Szövetségének kassai választmánya mely részvétellel tudatja a súlyos gyászt, mely Proche Ede, a KASCHAUER ZEITUNG felelős-szerkesztőjének, folyó hó 7-ikén, reggeli 9 órákor, 76-éves korában történt elhúnytával érte. Az elhúnytban a kassai sajtó 27 éven át volt ernyedetlen buzgalmú munkását, választmányunk pedig ügybuzgó alelnökét gyászolja. Kassa, 1910. jan. 7.”

— **Szemgyógyintézet van Miskolcson,** a Csabai-úti szanatóriumban.

— **Az Eperjesi Ipartestület** január 16-ikán, vasárnap d. u. 1/2 3 órákor megtartandó állami munkásjutalom-kiosztási ünnepélyén a kassai kereskedelmi és iparkamara képviselőiben dr. Siposs Aladár, kamarai titkár vesz részt. Az állami jutalmat Levendovszky András szabósegéd és Szétsényi Gyula kárpitós, a kamarai jutalmat pedig Szmétana József rézműves-segéd kapja.

— **A Rákóczi Kath. Kör** január 23-ikán, vasárnap, d. u. 6 órákor felolvasó-estélyt tart. Felolvasó Friedrich István, Budapestről. (Írói nevén Göröcsöni Dénes.) Február 2-ikán tartja a Kör nagy-szabású, hangversenyyel, szinelőadással és tánczszal egybekötött estélyét, melynek előkészületei serényen folynak. A műsor pontjai és szereplői általános meglepetést fognak kelteni. Az estély sikerén 80 tagú rendezőség buzgólkodik.

— **Teaestély.** Az eperjesi Evang. Gyámintézeti Nőegylet február 1-jén a városi Vigadó helyiségeiben, a cs. és kir. 5. sz. gy. ezred zenekarának közreműködésével, farsangi országos-nagyvásárral egybekötött jótékonyestélyt rendez. Ennek tiszta jövedelmét a diakonissza-alapra fordítják. Az estély mulatságos meglepetésekben bővelkedni fog. Az egylet kéri a hölgyeket, hogy — a vásári jellegre való tekintettel — lehetőleg népviseleti jelmezben jelenjenek meg, a közönséget pedig, miszerint — figyelemmel a jótékony célra — az ezidei estélyen is minél számosabban vegyen részt. Belépődíjak: Üvegkarzat: I. sor 5 kor., II. sor 4 kor., jobb- és baloldali karzati ülőhelyek 4 kor. és földszinti belépőjegyek 2 kor. Kezdeté 8 órákor. Jegyek Kösch Árpád üzletében és este a pénztárnál válthatók. Külön meghívók nem küldetnek szét.

— **Értesítés.** A nagyérd. közönséget tisztelettel értesítem, hogy folyó hóban Fő-utca 90. szám alatt mérnöki irodát nyitottam. Kiváló tisztelettel Sáfrán Lipót, okl. mérnök.

— **A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet** idejé balja iránt, daczára a rövid farsangnak és a sok bálnak, megyszerte nagy az érdeklődés s ez érthető is, mert annyi látványosság s olyan jókedv, mint a milyen a sárosvármegyei nőegylet báljain szokott lenni, az eperjesi bálokon ritkaság-számba megy. Az idejé bálnak a *fejdiss* és a Vielliechen képezi fő-érdekeségét. S hogy mennyire felköltötték ezek a közönség figyelmét, mi sem bizonyítja jobban, mint az a számtalan kérdezősködés, melylyel a nőegylet elnökéhez minden oldalról fordulnak. A karzati jegyek iránt is megnyilvánult az általános érdeklődés s nagyon valószínű, hogy rövid időn belül minden jegy elkel. Az általános érdeklődés fölkeltségében nagy érdeme van azonban a bálbizottságnak is, a melynek a tagjai, Kösch Árpádné elnökle alatt, a következők: Balpataky Imréné dr.-né, Bánó Aladárné, Bielek Lászlóné, Bornemisza Szerafin, Bretz Sándorné, Csatary Ágostné dr.-né, Flórián Károlyné dr.-né, Glasner Móriczné, Kakusz Irma, özv. Kösch Arturné, özv. Lakner Árpádné dr.-né, özv. Matherny Lajosné, Molitörizs Istvánné, Müller Bertalanné dr.-né, Raab Jánosné, Rosenberg Teofilné dr.-né, özv. Sarudy Vilmosné dr.-né, Semsey Boldizsárné, Uhlarik Mátyásné, Vilecz Jánosné, Vogel Béláné, Vöröss Sándorné, Wallentinyi Samuné dr.-né, Zavatzky Szilárdné és Faragó József titkár. A bál főrendezőiül sikerült a bizottságnak oly kiváló erőket megnyerni, hogy az ő lelkes közreműködésük mellett az idejé bál egyike lesz a sárosmegyei nőegylet egyik legsikerültebb báljának. A főrendezőknél és rendezőkön kívül a rendező-bizottság kiegészítette magát oly tiszteleti-tagokkal, a kik a bál sikerének előmozdítása érdekében ismerőseik körében igen sokat tehetnek s a kik részére a megválasztásról szóló értesítést a napokban fogja a nőegylet titkára elküldeni.

— **Pásztory** cs. és kir. udvari szállító *virágkereskedése* — Budapest, VIII., Rákóczi-út 3. — képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **Az Urániaszínház** január 10-iki előadásának tárgya Pekár Gyulának «A párisi aszszony» cz., nagyérdékű darabja volt. A gyönyörű

álló- és mozgófényképekkel kísért darabot — igen jó, élvezetes előadásban — dr. *Bulissa* Károly olvasta föl. A színház ezúttal is egészen megtelt. Kedden (jan. 18.) ugyancsak Pekárnak «Spanyolország» cz. Uránia-darabja kerül színre. A gyönyörű spanyol földet és népet bemutató, tartalmas előadás elé közönségünk érdeklődéssel néz.

— **Jogászbál.** Méreteiben impozáns és nagyszerű mulatságnak volt színtere január 8-ikán, szombaton, Budapesten a Royal-szálló pompásan ki-világított bálterme. Az estély fényéhez és sikeréhez lényegesen hozzájárult József főherceg és neje Augusztina főhercegnő megjelenése. A bál, a fenségek megjelenésével, 1/2 10 órakor vette kezdetét. A termet szorongásig megtöltötte a megjelent, előkelő közönség. Ennek sorában igen sokan voltak Sárosvármegye és Eperjes város úri közönségéből. Ott voltak többek közt: Bánó Iván, Bujanovics Gyula és családja, Bujanovics Sándor és családja, Fáy Elemér, ifj. br. Ghillány Imre, Görgey István, Kavalszky József, Péchy Elek és családja, Péchy Zsigmond és családja, Piller Géza, Roskoványi Miklós és családja, Semsey Boldizsárné, dr. Semsey József, Stépan Sándor stb.

— **Jogi szigorlatokra való készülés megkönnyítése.** Érdekes intézményt honosított meg a Kolozsvárt, Malom-utca 14. szám alatt működő jogi szeminárium. Azon jog-szigorlók érdekében ugyanis, a kik szigorlatuk letétele előtt Kolozsvárról csak rövid ideig tartózkodhatnak, olyan rendszert honosított meg, mely lehetővé teszi azt, hogy a szigorlatokra a vidékiek otthon elkészülhessenek. Az anyag lényegét magukba foglaló jegyzeteken kívül oly jegyzeteket is készített, a melyek teljes rendszerességgel az egész anyagot olyként foglalják magukban, hogy a tankönyveket helyettesítik, az összes szigorlati kérdéseket felölelik s a megmagyarázást nélkülözhetővé teszik. E jegyzeteket a vidékieknek kikölcsönzi, s azok abból otthon elkészülve, úgynevezett rekapituláló kurzuson vesznek részt Kolozsvárt 1—2 hétig. Ezenkívül naponként próbaszigorlatokat tart. «Tájékoztató a jogi szemináriumról» című könyvét a szeminárium ingyen megküldi.

— **A magyar nyelvű hioktatás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1908. évi 106,267 sz. a kelt rendelete értelmében mindazon áll. el. iskolákban, a melyekben nem-magyar anyanyelvű tanulók hitoktatásáról szó van, a hitoktatást ellátó lelkész-től (hitoktatótól) megkövetelendő, hogy a legfontosabb hitelvek és hitágazatok a növendékeknek a felsőbb osztályokban magyarul is megmagyaráztassanak és taníttassanak. A hol a lelkész, illetve hitoktató a hittannak ily módon való tanítását megtagadja, ott a hitoktatói díj megszüntetendő. A miniszter 123,297/1909. sz. újabb rendeletéből dr. *Tergina* Gyula sárosvármegyei kir. tanfelügyelő az állami elemi iskolák gondnokságaival közölte, hogy a mennyiben a felügyeletök alatti iskolában a hitoktatásnak a fentieknek megfelelő ellátása netán megtagadtnék, a hitoktatói díj semmi körülmények között sem fizethető ki s ugyanakkor, a kir. tanfelügyelő-ségnek kimerítő jelentés teendő. A jövőben pedig valahányszor a hitoktatói díj engedélyezése iránt javaslatot tesz a gondnokság, vagy pedig a költségvetésbe ily tiszteletdíjat beállít, mindenkor előbb szerezzen meggyőződést arról, vajjon a hitoktató a fenti rendeletnek eleget tett-e, vagy sem.

— **A Kath. Népszövetség** kedden Kassán, a Kath. Legényegyletben egyházm. értekezletet tartott. Ezen az ünnepi szónok tisztét dr. *Ernst* Sándor orsz. képv. töltötte be, és megjelent *Haller* István, a Népszövetség közp. elnöke, is. Az értekezletet dr. *Fischer-Colbrie* Ágost megyés-püspök nyitotta meg: majd dr. *Ernst* tartotta meg beszédét, melynek keretében ismertette a Népszövetség alakításának szükségét. Utána *Haller* István szólt fel. Az értekezlet, melynek célja a Kath. Népszövetségnek Abaúj-Torna-, Zemplén- és Sárosvármegyékben való megalakítása, elhatározta, hogy január 30-ikán a három vármegye valamennyi községében *agítációs vasárnapot* tartanak, hogy — mint a püspök mondotta — ez év végére a Népszövetségnek már 300 ezer tagja legyen. Ezután *Zaborovszky* Béla eperjesi prépost-plébános a gyűlés határozatát tót nyelven tolmácsolta, *Szokolssky* Bertalan szilvásvapati plébános pedig indítványozta, hogy a Szövetség agitációs-füzetei az eperjesi kerület részére tót nyelvre lefordíttassanak és a Népszövetség részére a g. kath. papság is megnyeressék püspökei útján. *Ernst* képviselő mindkét kérdésre megnyugtató választ adott. Az értekezlet társelnökei dr. *Klekner* Alajos nyug. jogakad. igazgató és *Kozora* Endre pápai prelátus voltak. A Népszövetség Sárosban erősen terjed. Így legutóbb Kavocsán alakult meg 40, Szinyén 121 és Bányavölgyön 80 taggal.

— **A honi-bálra** (jan. 22.) erősen folynak az előkészületek úgy a rendező-bizottság, mint a közönség körében. A bál jellegének megfelelő, magyaros mintájú ruhakelmék *Zavatsky* Szilárd üzletébe már megérkeztek és kaphatók. A mint értesülünk, a bálra nem csupán Eperjesről és Sárosvármegyéből, de számosan Kassáról és a szomszédos vármegyékből is fognak megjelenni.

— **Államsegély-utalványozás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Blaschek* Mária eperjesi ág. h. ev. polgári leányiskolai tanítónő fizetésének kiegyezésére évi 1200 kor.; *Szeghd* István dicsői gör. kath. tanító részére 672, *Bakajsa* István hosszúvágási gör. kath. tanítónak 548, *Hatala* Ferencz bártfalu-újfalusi róm. kath. tanító részére 400 és *Szaffka* Pál kismedvesi gör. kath. tanítónak 548 kor. fizetésekiegészítő államsegélyt; *Kocsán* Aladár szinylepőci róm. kath. tanító I. korpótlékának fedezésére 200 és *Kucsma* Margit tapolykomlói róm. kath. tanítónő I. korpótlékának fedezésére 200 kor. államsegélyt kiutalványozott.

— **Tanesczközök beszerzése.** A vallás- és közokt.-ügyi miniszter az eperjesi áll. tanítónő-képző-intézet tanesczközeinek gyarapítására 500 koronát engedélyezett.

— **Iskolák bezárása.** A budaméri róm. kath. és ág. hitv. ev. elemi iskolák kanyaró-járvány miatt, a töltszéki róm. kath. elemi iskola pedig a hasi-hagymáz járványszerű föllépése miatt bizonytalan időre bezárattak.

— **A «Hehehe»** második száma, az elsőhöz hasonlóan ismét számos jó elcset és nem egy helyi-érdekű trefát is tartalmaz. Mindig élénk, és, a mellett, a helyi viszonyok által indokolt diszkrét hangot is szem előtt tartja.

— **Mozi a vidéken.** *Mikita* Antal teryei plébános aldozat-készsége s buzgósága révén tanulságos és élvezetes oktatásban részesült jan. 6-ikán a teryei és 8-ikán a kapii nép. Ben Hurt mutatta be. Ez hat és tetszik a népnek.

— **Biztos benne, hogy nem felejtett el semmit?** Ha azután csendes hegyi fészünkben ülünk, eszünkbe jut, hogy sok mindenre volna szükségünk, a mit meg nem szerezhettünk. Persze! Fay-féle eredeti szódéni ásványpasztillák is hiányzanak! Ezek nélkül nem megyek többé nyaralni, mióta 2 év előtt abban az istentől sem ismert távoli lyukban úgy meghűltem. Ha Fay-féle eredeti szódéni ásványpasztilláim vannak, úgy legalább biztos vagyok, hogy nem kell félnem meghűléstől. A Fay-féle eredeti szódéni ásványpasztillák ára: egy doboz 1 kor. 25 fillér és minden gyógyszerárban, droguista és ásványvíz-üzletben kaphatók. Óvakodjék utána-tól! Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntzer* W. Th., Bécs, IV./1., Grosse Neugasse 27.

— **Halálos szerencsétlenség.** *Hudák* András tízéves fiú decz. 29-ikén Erdővágáson a cséplőgép körül forgolódott, miközben a gép járgányának forgó-vasrudja nyakkendőjét elkapta s a gyereket rövi deszen megfojtotta. Miután gondatlanság látszik fenforogni a szerencsétlenség körül, az ügy büntető útra került.

— **Kereskedelmi szakértők a külföldi konzulátusoknál.** A közös külügyminisztérium, engedve a magyar és osztrák érdekeképviselések sürgetéseinek, elhatározta, hogy, német mintára, az egyes fontosabb külföldi konzulátusok mellé kereskedelmi szakértői állásokat szervez. Ezeket első-sorban olyan egyénekkel akarják betölteni, a kik a gyakorlati kereskedelem terén már működtek. Ebben az évben nyolcz ilyen állást szerveznek, melyek közül négyet, — Berlin, Szófia, Konstantinápoly, Athén — magyar állampolgárokkal fognak betölteni.

— **Öngyilkosság.** *Brat* Péter tótraszlaviczai lovászmester jan. 4-ikén este fölakasztotta magát. A 65-éve sembert állítólag az kergette a halálba, hogy felesége ok nélkül elhagyta.

— **Poloskák alapos kiirtását** a petével együtt csakis a *Löcherer Cimexin* poloska-irtóval eszközölhetjük, mert a *Löcherer Cimexin* nem érintkező poloskák nyomában elpusztulnak; petéik pedig a *Cimexin* hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A *Löcherer Cimexin* mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Löcherer* gyógyszerésznél Bártfa, a helybeli gyógyszerárakban és drogueriában.

— **Sárosi piknik.** A január 10-ikén, hétfőn, Budapesten a Lloyd-palota fényes termeiben megtartott sárosi piknik kitűnően sikerült. Az estély főrendezői ifj. Bujanovics Sándor, Görgey István és dr. Semsey József voltak, a kik fáradozásának az est nagy sikere köszönhető. Megyénk és városunk úri-közönségének számos tagja gyűlt ott egybe. Így a Bujanovics-, Hammersberg-, báró Ghillány-, Péchy-,

Radisich-, Roskoványi- és Semsey-családok. A társaság pezsgő jókedvben és vidámságban töltötte el az estét s a kora reggeli órákig együtt maradt. Mindenki a legkellemesebb emlékekkel távozott a fényes sikerű estélyről.

— **Országos kiseddóví kiállítás Lőcsén.** A Szepesvármegyei Óvőkör 1910. június 26-ikától július 5-ikéig Lőcsén országos kiseddóví kiállítást rendez. Kiállíthatók *hazai gyártmányú* kiseddóví játékok és foglalkoztató-eszközök, alakimunkák, kiseddóví-intézeti rajzok, kiseddóví-intézetek vagy kiseddóví játékok fényképei, mintaszerűen berendezett kiseddóví-intézetek rajzban, vagy miniatűrben, kiseddóví mesékhez alkalmas szemléltető preparátumok. A kiállításon részt vehet minden magyar játékgyáros, tanszerkészítő és kereskedő, minden kiseddóví-intézet és kiseddóví. A résztvevők sziveskedjenek részvételi szándékukat 1910. április 15-ikéig a Szepesvármegyei Óvőkör titkárával, Halmos Andor kir. s.-tanfelügyelővel (Lőcse) közölni, megjelölve a kiállítandó tárgyak számát, azt a területet, melyet azok elfoglalnak s a kiállítandó tárgyak pontos névsorát. A kiállítás és a vele kapcsolatos ünnepek részletes sorrendjét annak idején közölni fogjuk. A kiállítók csak az oda- és visszazállítás költségeit, a visszaküldéskor a csomagolás díját fedezik. Más költség nincsen. A kiállítandó tárgyak el is adhatók.

— **A Rökkantegyelt álarczosbálja** — melyet a Magyarországi Munkások Rökkant-és Nyugdíjgyuleteinek eperjesi 155. számú fiókpénztára, külön segítő-alapjára január 9-ikén tartott meg a városi Vigadó összes termeiben — minden tekintetben fényesen sikerült és elmondható, hogy e bálj idényben «jól vezetett». Már 8 órakor tömegesen érkezett a bálj közönség, melynek sorában számos előkelősége is láttunk; így megjelentek: Semsey Boldizsár, vármegyei főispánja, Tahy József alispán, Kösch Árpád, az egyesület védnöke, dr. Csatóy Ágost, Villecz János, dr. Flórián Károly, az egyesület tisztikara, élén dr. Holénia Gyula elnökkel stb. A felvonulás nyolcz óra után, Dite Venczel okl. táncztanító vezetése alatt, megkezdődött, s az álarczosok hosszú sora bevonult a terembe. Megható és nagyon élethű volt a vezető-pár: a rökkantegyelt szimbolumának megszemélyesítői: a folytonos munkában megöregedett és a még duzzadó erőben levő fiatal munkás, a mint kezét kézbe téve («egy mindnyájáért s mindnyája egyért» elvét jelképezve) léptek el a sor élén. Utánuk a szebbnél-szebb jelmezesek, mint pl. a hal, spanyol tánczosnő jöttek; számuk a harmincz párt meghaladta. Voltak a különböző népviseleteken kívül komikus alakok is; nagyon sikerült a madáríjesztő, Kátsa cigány, néger gigerli, kéményseprő, huszár, Blériot, buvár—fecske (változat) és sok más. Aztán megkezdődött a táncz, melyet csak a zsüri szava szakított meg rövid időre. Bírálat alá vették a legszebb és legsikerültebb álarcz megszemélyesítőit s a női-álarczosok közül az első díjat a «hal»-nak (Augustinyi Rózsának) ítéltek oda. (Meg is érdemelte, olyan ízléses volt.) A második díj a nő-imitátoré, a bálkirálynőé (Herczeg Zoltán); a harmadik díj pedig a spanyol tánczosnőé (Hartsár Ilonkái) volt. A férfiak közül az első díjat az egyet jelvényének megszemélyesítői nyerték el (Várady József és Márton Gyula); a második díjat a «fecske» (Filliette János); a harmadikat pedig a «madáríjesztő» (Kribel Aladár) kapta. Csapongó farsangi jókedv uralkodott azután a reggeli órákig. — Itt említjük meg, hogy az egyletnek kisszebeni fiókja tegnap, szombaton tartotta meg, külön-alapja javára, tánczmulatságát, melyet hangverseny előzött meg; ezen a tagok dalosköre is közreműködött. A sóvári fiók pedig, szintén külön-alapjára, január 23-ikán rendez tánczmulatságot.

— **A kollégiumi tanári-kar** jan. 8-ikán a konviktus helyiségeiben az újév alkalmából vacsorát rendezett, melyen a tanári-kar majdnem teljes számban vett részt és megjelent *Tahy* József alispán, kollégiumi felügyelő is. A tanári-kar ezt az alkalmat használta fel, hogy ünneplésben részesítse azokat a kartársakat, kik a lefolyt esztendőben irodalmi működésükkel nagy sikert értek el. *Szutoriss* Frigyes kollégiumi igazgató tolmácsolta lelkes felköszöntőjében a tanári-kar érzelmeit és felköszöntötte *Csengey* Gusztávot, kinek egy nagy tudományos munkája («Izrael története») hagyta el a sajtót; dr. *Rés* Mihályt, kit mélyen járó tanulmányai és finom publicisztikai cikkei a Magyar Tudományos Akadémiába juttattak; végül dr. *Erekly* Istvánt, ki hosszú esztendőkn át, ifjúságának legszebb éveiben folytatott ernyedetlen munkásságának gyümölcseit tavaly mutatta be a tudományos világnak s «A helyhatósági önkormányzat» című, már terjedelménél fogva is impozáns munkája a tudományos kritika osztatlan elismerésében része-

sült. A tanári-kar különben ezen az estén vett búcsút Erekytől, ki e napokban megy egy esztendei tanulmányútra Angliába. Ezenkívül a tanári-kar szeretettel üdvözölte azt a négy rokonszenves tagját, kik a karácsonyi ünnepek alatt völgyenyekké lettek Draskóczy Lajos köszöntötte fel őket egy rendkívül szellemes beszédben. Szeretettel és lelkesedéssel vette körül a tanári-kar Tahy Józsefet, ki egy szép beszédben a tanári-kart összetartásra, lelkes együttműködésre buzdította.

— **Panasz.** Az Eperjesi Korcsolyázó Egylet az évadjegyet «tanulók»-nak 5 koronáért adja, de a főiskolai hallgatókat nem sorozza a tanulók közé, s ezeknek, — ha elég «naivak» bementeni, hogy «jogtanulók», — 8-koronás jegyet kell váltaniok; ellenben, mint családtagok, szintén kaphatnak kedvezményes — 5-koronás — jegyet. Ez a díjszabás teljesen következetlen és rossz. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek a jogi oktatásra vonatkozó rendelete a joghallgatókat «jogtanulók» néven nevezi meg. Nem képzelhetek elfogadható okot, mely alaposná tenné a «tanulók» egyik fajának ily kétes értékű kitüntetését. Ez az ok legteljesebb tisztán anyagi. Már pedig ilyen egyletnek, ebben az esetben nemcsak az anyagiakat kell nézni. Nem úgy kell okoskodnia, hogy hiszen kettőn áll a vásár: a kinek drága, ne korcsolyázzék. Hanem igenis, kissé emelkedettebb szempontokat is figyelembe kell vennie. Így azt feltétlenül, hogy — mivel e sportra az ifjúságnak van leginkább szüksége, s kimagyarázhatlan előnnyel jár rá ennek üzése — hozzáférhetőbbé kell tennie számára. — Tehát, szerintem, e szempont okvetlenül figyelembe veendő. Mindenütt, de különösen Eperjesen, hol oly nagyszámú az ifjúság, hol télen egyéb sport nem igen üzhető (még a korzó is hiányzik a korcsolyaszemponkról, s evel kapcsolatban a szabad levegőn való testmozgás, mert legalább is tudós elszántság, vagy költői hajlam szükségeltetik, hogy valaki az utcákat rója, mikor csak egy-egy hordár lézeng azokon), s hol egyebütt, mint az Egylet pályáján korcsolyázni nem lehet. Ez az állítás vagy igaz, vagy nem. Vagy figyelembe veendő szempont ez, vagy nem. Az Egylet mégis figyelembe is vette, meg nem is. Tehát következetlen. Mert, íme, árul tanulójegyet, — de a «jogtanulóknak» nem ad. Holott az összes tanulók közül a főiskolaiakat részesíteni e kedvezményben volna leginkább indokolt. Először is, mert ezeknek különösen szükséges e sport, minthogy a jogakadémián nincsenek tornaórák, mint a középiskolákban, s ha tornázni akar, azért is fizetni kell. Másodsor, mert a főiskolai hallgató már félig-meddig a maga szárnyára van eresztve, de állása s, ennél fogva, pénze még nincs. Annál is inkább, mert a főiskolai élet hasonlíthatatlanul drágább, mint a középiskolai, számba se véve, hogy a főiskolai hallgatóknak, eltekintve főiskolai hallgatóminőségüktől, — már szellemi és testi fejlettségük-nél fogva is, — több a szükségletük is, mint a kisebb tanulóknak. Tehát a főiskolai hallgatók javára leginkább indokolt volna e kedvezmény. De különösen azoknál, kik messze földről jöttek ide, kiknek nem áll hátuk mögött a szülő. S mit látunk mégis? következetességet — a következetlenségben. Mert az idevalók, a kiknek helyzete pedig hasonlíthatatlanul könnyebb, mint családtagok, részesülnek kedvezményben. Így azután egyesek inkább lemondanak erről a testre lélekre oly áldásos sportról. S kik kénytelenek lemondani? Azok, a kiknél lényeges, hogy 5, vagy 8 koronát kell-e fizetni. Tehát a szegénysorsúak. Holott általában ez az értékesebb elem. Mert ha a szegényember fia a főiskoláig jut, annak, legtöbbször, az az oka, hogy tehetségével, vagy szorgalmával kitűnt. S még hozzá éppen ezeknek kellene leginkább e sport, hogy felüdítse őket a kenyérkereső munka után. Remélem, lesz talán valaki, a ki, e soroktól figyelmeztetve, — ha teheti — oda fog hatni, hogy e visszás állapot megszűnjék. Bár tudom, hogy sokunk meggyőződését nyilvánítottam — a fentieket csak a magam nevében mondtam, nehogy egyik-másik «önérzetes» kollégámnak zokon essék, hogy 3 korona miatt zajt csapok; ámbar talán már az előadottakból is kitűnik, hogy inkább azt tartom a káros következménynek, hogy sokan a 3 korona miatt visszahúzódnak, mintsem azt, hogy ennyivel többet kell fizetniök.

Pass Ferencz.

— **A podgyászshordárok** tekintetében a magy. kir. államvasutak igazgatósága a következő eljárást léptette életbe: 1910. január 1-jétől kezdve, a mely állomásokon külön podgyászshordárok vannak, ezek az utazó-közönségtől feladás vagy a személykocsiba való bevétel végett átvett úti- és kézi-podgyászdarabokról *elismervényt* tartoznak az utasnak kézbesíteni. Ha azonban az utas podgyászt a podgyászshordárnak csak a feladási helyre való *vétel cseljából* adja át s azt a feladási helyen nyomban átveszi és *önmaga adja fel,*

vagy ha az utas a megérkezésnél podgyászt a podgyászshordár által közvetlenül *kocsijára veteti*, vagyis a mely esetben az podgyász a utas felügyelete alatt marad, a podgyászshordár elismervényt *nem* ad az utasnak. A podgyászshordár az elismervényt a podgyászpénztártól nyert feladóvevény kézbesítésével egyidejűleg az utasról visszakeri. Ha a podgyászshordár kézi-podgyászt is vett volna át, úgy az összes darabokról szóló elismervényt akkor kéri vissza, ha a kézi-podgyászdarabokat is a személykocsiban az utasnak már átadta. Az utas tartozik az elismervényt visszaszolgáltatni. Abban az esetben, ha az utas az elismervényt elvesztette, vagy más okból vissza nem adhatja, a podgyászshordár tartozik, a tényállás megállapítása végett, a szolgálattelvő hivatalnoknak azonnal jelentést tenni. Az ilyen podgyászdarabok csak a személyazonosság igazolása és az átvétel elismerése mellett adatnak át az utasnak. Olyan esetekben, midőn az utas valamelyik állomásra megérkezik is onnan *csak órák múlva utazik tovább*, vagy ha az utas podgyászt az illető vonat indulása előtt *orakkal előbb szállítja ki az állomásra*, a podgyász megőrzés végett a podgyászshordárok által *át nem* vehető. Az ilyen podgyász, a mennyiben az állomáson ruhatár van, a ruhatárban helyezhető el. Olyan állomásokon hol podgyászshordárok nincsenek, a fentebb említett kiszolgálást az utasok nem követelhetik. A mennyiben az utasok ilyen állomásokon egyes alkalmazottakat ezzel mégis megbíznak, azt az illető alkalmazottak csak saját felelőségükre vállalhatják.

— **Friss dunai halak** minden péntekre előjegyezhetők Kun Sándor (ezelőtt Holénia) fűszer- és csemege-üzletében.

— **Bártfa és a városi tisztviselők.** Bártfa város 4000 koronát kapott az állami segélyből. Ebből az összegből azonban nem telt az előírt tervezet szerinti fizetés- és lakbérémelésre, hanem még 1225 koronára lett volna szükség, a melyet a városnak kellene pótolnia. Nehogy azonban emiatt pótköltségvetést kelljen készíteni, a tisztviselők erről az összegről lemondtak.

— **A Kassa-Oderbergi vasút beruházási kölcsöne.** Az 1908. évi XXXII. t.-cz.-ben felhatalmazást kapott a Kassa-Oderbergi vasút igazgatósága arra, hogy 465 millió korona beruházási kölcsönt vehessen föl. A kedvezőtlen pénzügyviszonyok miatt a társaság kénytelen volt halogatni a művelet végrehajtását; de már a múlt év őszén, a mikor a pénzpiac helyzete javult, *Rath Péter* udv. tan., a vasút vezérigazgatója, újra megkezdte az Osztrák Földhitelintézettel a kölcsön felvételére vonatkozó tárgyalásokat s sikerrel be is fejezte. Ezek szerint a vasút 46 és fél millió névértékű kölcsönt vesz föl az Osztrák Földhitelintézettől. Az árfolyam $91\frac{1}{2}\%$. Wekerle pénzügyminiszter még e hó 5-ikén adta beleegyezését a kölcsön felvételéhez s Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter felhatalmazta a vasút igazgatóságát, hogy az előterjesztett feltételek mellett fölvehesse a kölcsönt. Ennek következtében a vasút mult szombaton megkötötte a kölcsönügyletet. Ebből a kölcsönből első sorban a vasút többrendbeli, függő kölcsöneit fogja rendezni, s a fennmaradó jelentős összegből azokat a beruházásokat eszközölni, melyek a magyar vonal teljesítőképességének fokozása érdekében már eddig is elkerülhetetleneknek mutatkoztak. A vasút osztrák vonalbeli beruházási kölcsönének ügye még nem jutott dűlőre, mert e tekintetben a magyar és az osztrák kormány még nem birt végleges megállapodásra jutni. Kivánatos volna, hogy ez irányban is kedvező fordulat álljon be, mert az osztrák vonalon szintén fennállnak még olyan sürgős beruházási szükségletek, melyeknek kielégítése nélkül a vasút nem lenne képes teljes mértékben megfelelni azoknak a feladatoknak, a melyek a Németországba és viszont való forgalom tekintetében közgazdasági szempontból reá várakoznak.

— **Hatóságilag engedélyezett végeladás Kassán.** Kassa egyik legrégibb és legelőkelőbb üzlete, a *Grossmann Sa. utóda* nőidivatruház (Fő-utca 70.) a túlhalmozott raktár értéksökkenése miatt áruit *felárban* árúsítja ki. Eladásra kerülnek: felöltők, télikabátok, blousok, színházi és bál belépők stb. Senki se mulassza el ezen kedvező alkalmi vételt!

— **Tiszta idő.** Az elmúlt 1909. évben kirándulásra kiválóan alkalmas szép, verőfényes, tiszta kilátású napok Eperjesen a következők voltak: jan. 3., 11., 15., 19—30.; febr. 1., 2., 7., 9—14., 18., 23—28.; márcz. 9., 11., 17., 18., 29., 31.; ápr. 5—7., 17., 18., 20—25.; május 21—23.; június 1—3., 16.; július 4., 5., 27.; aug. 4.; szept. 7—8.; okt. 12—17., 24., 29—31.; nov. 14., 23—25., 28., 30.; s decz. 11—17., 22., 27., s 31-ikén. Mint látjuk, a mult évben jan., febr., márcz., ápr., okt., nov., decz. hóban voltak a legszebb napok, s különösen tiszták voltak jan., febr., nov. és decz.

hóban. Különösen szép volt a késő ősz s nagyon c-únya a nyár, és július hava. Évek óta tapasztaljuk az idők eme változásait itt a Felföldön, a fürdők és fürdőző-közönség nagy kárára. Ez idén a téli tátrai tartózkodás is rosszul sikerült Tátrafüreden, Tátralomniczon és Tátraszéplakon Jó tavaszra vagy nyárra sincs kilátás. Az elmúlt év őszén, szép ideje révén, nagyon sok volt a sikerült kirándulás a Tátrában, a Királyhegyen s a gömör-szepesi Érczhegységben.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletének eperjesi 155. főköja által január 9-ikén rendezett jótékony-célú álarczosbál alkalmából a következők fizettek felül: Kósch Árpád 30 kor.; dr. Holénia Gyula 12 kor.; Piller Kálmán, az 5. sz. gyalogezred tisztikara, br. Ghillány Imre, Sitánvi Lajos, Gaál András 10—10 kor.; Semsey Boldizsár, Tahy József, dr. Répássy György, Kun Sándor, Zavatzky Szilárd, N. N., György Lajos, dr. Csatary Ágost, Szinyei Merse István, dr. Balpataky Imre, Bohrandt Lajos, dr. Rosenberg Teofil, br. Ghillány László, dr. Müller Bertalan, Mussoni Antal, Kováliczky Zeno, dr. Böhm Aladár, Uhlarik Mátyás, Szegény Gyermekeket Felruházó Szaltársaság, Kóch Tivadar, dr. Dessewffy István, Schwarcz és Glasner, Williger Pál, N. N. 5—5 kor.; Faltin Géza, Matherny Gusztáv, Gaskó András, Piller Dezső, N. N., Molitorisz István 4—4 kor.; Kleinovszky Antal, dr. Baumöhl Zsigmond, Sziklai Henrik, Libay Miklós, Vogel Béla, Ferderber Izsó, Schönwiesner János, Fuhrmann Imre, Tydor Lipót, a 67. sz. gy.-ezred altisztikara, Csáder János, Faragó József, Draskóczy Lajos, Schroeffer Antal, Kassay István, dr. Szeihlo János, dr. Moskovits Emil, Schreiber N. Ignác, dr. Maibaum A. 3—3 kor.; dr. Austerlitz Tivadar, Farkas Ignác, Tamási Lajos, Gebhardt N., Alarczos, Schmidt János, Kárász István, Spira Henrik, Gratzl András, Ágoston Károly, Matolsi Béla, Andruscsakevics Henrik, Gerhard Béla, Koch János, Zsebráczky Géza, Dúzs Mária, dr. L., Kovács Dezső, Theisz Ármán, Weisz Jónás, Gubcsó Gyula, Stahur János, Bednarik Győző 2—2 kor.; Szétsényi Gyula, Lövy Salamon, Máté József, Révész Jenő, Buday Károly, ifj. Schustek Nándor, Szántó Lajos, dr. Schreiber, Hanzély Pál, Ulbrich N., N. N., Klein Jenő, Lefkovits Emil, Juszkó György, Kaszás István, Zaitz Tivadar, Mátrai N., Urbach József, Gallassy ezredorvos, Tóth István, Böhm Mór, Gottlieb N., Dzsipur, Antolik Paula, Rothmann A. M., Banyik Mihály 1—1 kor.; Várady József és Márton Gyula, az egylet jelvénye megsemmisítőinek gyűjtése 38 kor. 53 fill. Haász M. Béla a (jótékony-célra átengedett, HEHEHE cz. élczlap példányainak elárúsításából) 3 kor. 22 fill.; Gaál (rikkanos) gyűjtése 1 kor. 20 fill. Összesen 407 kor. 95 fill. Hálás köszönetünket fejezzük ki úgy a felülfizetőknek, mint a közreműködőknek, a kik nagyban hozzájárultak a bál sikerének emeléséhez. *Aválasztmány.*

— **Vásárok.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Tiszalúc községben (Zemplén m.) az 1910. évben a jan. 5-ikére eső országos-vásár jan. 11-ikén, az ápr. 15-iki ápr. 14-ikén, a július 10-iki július 11-ikén és végül a november 15-ikére eső országos-vásár november 8-ikán tartassék kivételesen meg.

— **A denaturált iparsó** árának 1910. évre leendő megállapítása tárgyában értesíti a kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket, hogy a magyar kereskedelmi részvénytársaság, mint a magy. kir. ső-jövedék vezérigazgatósága által szóddával denaturált iparsó néve a jövő 1910. évre is azok az árak tartatnak fenn, a melyek az 1910. évre megállapítottak. Ezek szerint a tiszta iparsó ára 100 métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 kor. 70 fill.-be, a tisztátalan iparsó pedig 2 kor. 37 fill.-be, 100 métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél a tiszta iparsó métermázsánként 2 kor. 40 fill.-be, a tisztátalan iparsó pedig 2 kor.-ba számíttatik.

— **Figyelmeztetés.** A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán felhívja a kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek figyelmét arra, hogy az Oroszországgal 1906. febr. 15-ikén kötött keresked. szerződés 12. cikké alapján minden külföldinek, a ki Oroszországban, habár csak rövid ideig is, árubevásárlásokat, megrendelések gyűjtését vagy pénzkövetelések beszedését kívánja eszközölni, el kell látva lennie a szerződés idezett cikkében is említett orosz *iparigazolvány*-nyal. A rendelet, a mely idegen honosoknak a Don melletti Rostowban és általában a Don és Terek körüli területen, valamint a kubáni kozákok területén való tartózkodására nézve is tartalmaz felvilágosításokat, a kassai keresk. és iparkamara hivatalában megtekinthető.

— **A kassai kereskedelmi és iparkamara** közlése teszi, hogy a mérték-hitelesítési törvény életbeléptekor a közforgalomban használt hitelesítetlen tejespalaczkok, tejes-üvegpoarak és tejeskannák hitelesítésére nézve megállapított átmeneti idő kormányhatóságilag egy évvel meghosszabbított. 1910. évi június 30-ikéig meghosszabbított továbbá az 1874. évi VIII. t.-cz. alapján felállított és hordójelzést teljesítő hordóhitelesítő-hivatalok további működése is. A kamara értesíti az érdekelteket továbbá

arról is, hogy az állami mértékhatóság-hivatalok oly értelmű utasítást nyertek a minisztériumtól, hogy az esetben, ha a kijavított mértékek és mérőeszközök újbóli hitelesítését a mértékhatóság-hivataloktól távol, de egy községben lakó felek egyszerre többet kérelmezik, úgy az esetben a megállapított pótdíjak az első munkanapra 25 kor., minden megkezdett további munkanapért 8 kor. (egyszeri) felszámítása mellett a helyszínre szálljanak ki s a kijavított mértékeket és mérőeszközöket a kérelmezők által közmegegyezéssel kiszemelt és az illető állami mértékhatóság-hivatalnak előre bejelentett alkalmas helyiségben vegyék hitelesítés alá.

— **Vásáráthelyezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Kassán az 1910. évben a február hó 2-ikára eső országos állatvásár február hó 9-ikén, a május hó 4-ikére eső országos állatvásár pedig május hó 11-ikén tartassék meg. kivételesen

— **A «liptói túró» hamisításánál** követendő ellenőrzés ügyében a m. kir. földművelésügyi miniszter a következő rendeletet küldte a kassai kereskedelmi és iparkamarának: «Szakközegem és az érdekeltek fölterjesztéseiből meggyőződtem arról, hogy a juhtúrónak, különösen a «liptói túró» elnevezés alatt ösmeretes tejtermékek hamisítása nagyon gyakori s legutóbb egy nagyobb külföldi sajtgyáros-czég panasolta, hogy az úgynevezett «liptói túró» zúzott nyers és főzött burgonyával hamisítatik s a lefőzött tejből készült túró soványságának palástolására margarinnal és növényzsírral kevertetik. Ennek folytán utasítottam a hatóságokat, hogy a liptói túrógyárakban, nagyobb termelőknél és sajtüzletekben az 1895. évi XLVI. t.-cz. értelmében ellenőrzést tartsanak. Feihívom a t. kamarát, értesítse a kötelekébe tartozó sajtkereskedőket, hogy mielőtt liptói túrókat rendelnének, az árúból mintát kérjenek és azt az illetékes vegykísérleti állomásnál vegyelemeztesék, mert ha ily kis gondosságot sem tanúsítanak, az üzletükben esetleg talált hamisított vagy a jelzett minőségnek meg nem felelő liptói túró forgalombahozataláért ők lesznek felelősségre vonva s a felelősséget a gyárosra avagy a termelőre át nem háríthatják, illetve a felelősségtől még abban az esetben sem mentesülnek, ha a gyáros avagy termelő a hamisításért az id. t.-cz. 3. § a) pontja alapján elítéltetik. Tájékoztatom, hogy az a kérdés, vajjon a liptói túró mily vidékről való lehet és hogy tartalmazhat-e s mily mennyiségben tehető, tanulmányozás alatt áll s eziránt legközelebb szintén rendelkezni szándékozom. Már a jelenleg fennálló rendelkezésekből is határozottan kitűnik azonban az, hogy burgonyaliszt vagy marhafaggyú, vagy ebből előállított zsiradék semmiféle túró- vagy sajtermékbe bele nem keverhető, s ily keverék még e tény feltűntetése mellett sem hozható forgalomba.»

— **A reklámkirály.** Tom Murray, a kinek Csikágóban óriási áruháza van és a kit elmés reklámjai miatt egész Amerikában reklámkirálynak hívnak, megírta az életrajzát. Igen érdekesek azok a részletek, melyek legalacsonyabb sorsból való felvergődéséről szólnak, bennünket európaiakat azonban inkább azok a trükkök ejtenek bámulatba, melyekkel árucikkeit reklámozta. Erre vonatkozóan itt adunk mutatónak. Olyan versenynapon, amikor a Derby futják, akárcsak nálunk, százezer ember is siet ki a gyepre s a villamosok csak úgy ontják magukból a turflátogatók óriási áradatát. Ilyen napot választott ki magának Tom Murray. Fölfogadott a Central Telegraph Office nevű táviratvállalat táviratkihordó legényeiből mintegy huszonötöt. Ezek a fiúk azután, utasítása szerint, a versenyterre induló minden egyes villamos kocsi fölugráltak s a zsúfolt kupékon keresztül törve magukat s táviratot rázva fejük fölött, tele torokkal kiáltották: — Távirat Tom Murraynak, a divatkereskedőnek. S a mint az egyik fiú átvergődött a tömegben, jött a másik és így ment ez szakadatlanul. De nem ért véget a versenyterren sem. A tribünökön, az állóhelyeken, a fogadóbdék s a totalizátor előtt egyre hangzott ezernyi ezer ember füle hallatára az állandó kiáltás: — Távirat Tom Murraynak, a divatkereskedőnek. A másik híres trükk még az előbbit is messze fölülmul. Egy forgalmas utcasarcon ugyanis lebontották újraépítés céljából egy többemeletes épületet, a minek következtében a szomszédos felhőkarczoló oldalfala üresen tátongott az utcára. Ezt a falat Murray reklámczélból kibérelte kilenczven napra nyolczezer koronáért és nyomban kifestette rá, mintegy száz lábnyi magasságban a nevét, az utolsó betűt, az y-t kivéve, a melynek kifestésére a következő trükköt eszelte ki: Fölfogadott egy vállalkozó szellemű s nagyon csinos megjelenésű fiatal nőt, a kit fehér se-lyem ruhába öltöztet, hatalmas és rikító skarlát-piros kalapban fölűztak lebegő állványon a száz

lábnyi magasságba, a hol a nő szépen elhelyezkedve festeni kezdte a még hiányzó y betűt. Ez a szokatlan látvány azután — kora reggel kezdődött a bájos lány festési produkciója — olyan óriási csődületet vont maga után, hogy Csikágónak ez egyik legélénkebb forgalmó helyén csakhamar megakadt minden közlekedés. Kocsik, társzekerek, villamosok egytől-egyig mind megakadtak. De még gyalog is életveszedelmes volt a tömegben keresztülhalolni. Végre is a rendőrségnek kellett közbelépnie. Nyomban el is rendelték a csődületet okozó nő letartóztatását, de hát a rendelet foganatosítását lehetetlenné tette a száz lábnyi magasság. Nem maradt más hátra, mint bölcsen megvárni, míg a kisasszony bevégzi munkáját és lejön. A mit úgy dél felé meg is tett, de addigra a nagy tréfa megtette a magáét.

Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védő-egyesület

Rovatvezető: Bohrandt Lajos egyes. titkár.

Alapszabály-módosítás.

Lapunk legutóbbi számában jeleztük, hogy egyesületünk új alapszabályainak tervezete 14. §-a ellen állást foglaltunk és hogy az összes testvéregyesületeinket mozgalmunkhoz való csatlakozásra hívtuk fel. Most örömmel közölhetjük, hogy több testvéregyesület lelkesedéssel sorakozik kibontott zászlónk alá; sőt csatlakozó-átirataikban hálásan nyilatkoznak a közös érdekeink megvédéseért indított akciónkról.

Visszaélések az állami gépsegélyek leple alatt.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter tudvalevőleg erőteljesen támogatja az érdemes kisiparosokat gépsegélyezéssel. Nemrég azonban arra a visszaélésre hívta föl a miniszter a közfigyelmet, hogy élelmes ügynökök szegény iparosoknak anyagi erejüket meghaladó gépbereendezéseket adnak el azzal a biztatással, hogy csak folyamodjanak az illetők gépsegélyért, meg fogják kapni, illetve a kereskedelemügyi minisztérium budgetjéből fedezni fogják az általuk vásárolt gépek árát. Mivel több esetben a miniszter, illetve a kiküldött iparfelügyelő az egyes kisiparosokat tönkretenni nem akarta, tényleg javasolta a kisiparos telephelyén levő és már általa előre megrendelt gépeket. Azt tapasztaljuk azonban, hogy az említett visszaélés nem szűnt meg s ezért figyelmeztetjük nyomatékosan az érdekelteket, hogy csak azok a czégek szállíthatnak az állami gépsegélyek terhére, a kiket a kereskedelmi miniszter mint szállítókat kijelöl s a kiknek meghatározott számú s nagyságú gépekre rendelést ad. Érdekében van tehát az állami gépsegély iránt érdeklődő kisiparosoknak, hogy a figyelmeztetésünket megszívleljék és bárki részéről származó hangzatos ígéreteknek ne üljenek föl.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1909. évi október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . ind.	—	6:57	10:21	—	3:20	—	9:30
Héthárs . . .	—	7:02	10:25	—	3:25	—	9:35
Kisszeben . . .	—	6:57	9:53	—	2:47	—	8:59
Eperjes megálló . . .	—	6:57	10:21	—	3:20	—	9:30
Eperjes érk.	—	7:02	10:25	—	3:25	—	9:35

Eperjes ind. 4:45 r 7:10 de 10:35 „ 3:52 „ 8:20 e 9:45 „

Abos . . . érk. 5:17 „ 7:41 „ 11:01 „ 4:19 „ 8:45 „ 10:13 „

Kassa . . . érk. 5:50 „ 8:40 „ 11:26 „ 4:50 „ 9:15 „ 10:39 „

Budapest . . . érk. 1:00 du 1:55 du 8:45 e 10:20 e 6:30 r 8:15 „

Szerdán és szombaton Kassáról ind. 2:50 du. Eperjesre érk. 3:51 „

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest . . . ind.	6:50 r	8:10 r	1:50 du	8:10 e	10:00	10:15 e	2:15 du
Kassa . . . érk.	11:44 de	3:39 du	7:00 e	4:08 r	3:20	7:05 de	9:25 e
Kassa . . . ind.	12:20 du	4:20 „	7:10 „	5:20 r	7:22 „	10:40 e	—
Abos . . . érk.	12:42 „	4:51 „	7:28 „	5:48 „	7:46 „	11:06 e	—
Eperjes érk.	1:09 „	5:27 „	8:05 „	6:23 „	9:00 „	11:40 e	—

Eperjes ind. 1:20 „ 5:37 „ 8:15 e 7:03 de — —

Eperjes megálló . . . 1:25 „ 5:42 „ 8:22 „ 7:08 „ — —

Kisszeben . . . érk. 1:57 „ 6:13 e 9:00 „ 7:40 „ — —

Héthárs . . . 2:15 „ 6:35 „ 9:25 „ 8:03 „ — —

Orló . . . 3:00 „ 7:15 „ — 8:46 „ — —

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	7:15 de	—	1:25 du	—	5:40 e	—
Bártfa . . . érk.	9:15 „	—	3:35 „	—	7:25 „	—

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . . ind.	—	5:30 r	1:10 du	—	7:50 e	—
Eperjes érk.	—	7:00 „	3:20 du	—	9:27 „	—

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	6:57 r	10:21 de	—	3:20 du	—
EPERJES . érk.	—	7:02 „	10:25 „	—	3:25 „	—

EPERJES ind. 4:45 r 7:10 de 10:35 de 11:40 de 3:52 „ 6:45 e

Abos . . . érk. 5:17 „ 7:41 „ 11:01 „ 12:13 du 4:19 „ 7:18 „

Abos . . . ind. 5:25 „ 7:50 „ 10:1 „ 12:26 du 4:25 „ 7:30 „

Margitfalu . érk. 6:03 „ 8:41 „ 1:47 „ 1:00 „ 5:09 „ 8:04 „

Göncszabánya „ 6:50 „ 9:20 „ 3:00 „ 3:00 „ 5:55 e 8:45 „

Szolnokménfő „ 9:20 „ 11:40 „ 5:25 „ 5:25 „ 9:40 „ —

Szepesolaszi „ 6:44 „ 9:17 „ 2:27 „ 1:25 „ 5:48 „ 8:30 „

Váralja . . . 8:10 „ 10:45 „ 3:10 „ 3:10 „ 6:25 „ 9:05 „

Igló . . . 7:25 „ 9:52 „ 3:08 „ 1:52 „ 6:20 „ 8:56 „

Lécs . . . 8:15 „ 10:35 „ 4:30 „ 2:30 „ 7:30 „ 9:50 „

Poprád . . . 8:15 „ 10:50 „ 4:20 „ 2:30 „ 7:19 „ 9:32 „

Csorba . . . 9:03 „ 11:36 du 5:04 „ 3:20 „ 8:08 „ —

Szepesség felől érkezik a vonat:

Csorba . . . ind.	7:55 „	11:37 de	2:28 du	5:05 du	7:30 e	10:07
Poprád . . .	6:30 „	8:35 „	12:20 du	2:03 „	5:45 „	8:20 „ 10:40 „
Igló . . .	7:03 „	9:30 „	1:25 „	3:36 „	6:53 e	9:08 „ 11:15 „
Szepesolaszi „	7:28 „	10:04 „	2:05 „	4:09 „	7:32 „	9:38 „ 11:42 „
Margitfalu „	7:50 „	10:35 „	2:36 „	4:23 „	8:07 „	10:05 „ 12:07 „
Abos . . . érk.	8:21 „	11:17 „	3:19 „	4:54 „	8:48 „	10:41 „ 12:40 „
Abos . . . ind.	8:31 „	12:14 du	3:24 „	5:00 „	11:08 „	11:08 „ —
EPERJES érk.	9:00 „	1:09 „	3:51 „	5:27 „	11:40 „	11:40 „ —
„ megálló	—	1:35 „	—	—	—	—

Felölös szerkesztő: Dr. Obetkó Dezső. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmú GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai: **Húgyhajtó hatása.** **Kellomes ízű. Vasmentes.** **Könnyen emészthető.** **Teljesen tiszta.** **Állandó összetételű.**

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik túlo életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyszeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palaczk	32 fillér.
3/4 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	40 „
1 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palaczkok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palaczk	6 fillér
3/4 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	7 „
1 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Tekintetes Erdélyi Henrik mérnök úrnak, a Körting R. és E. gyár r.-t. képviselőjének, **Kassa.**

Újonnan épített szállodámban az Ön által berendezett gőzfűtés munkálataival és működésével oly mértékben vagyok megelégedve, hogy indítatva érzem magam, Önnek köszönetemet nyilvánosan kifejezni.

Szállodám összes helyiségeinél a fűtés kellelmes egyenletessége, a telep egyszerű kezelése, a tüzelőanyagnál elért meglepő takarékoság és szállóvendégeim kijelentése szerint is az elrendezés czélszerűsége, a kályhák csinosága várakozásomat felülmul, úgy, hogy ezen központi fűtési módot és az Ön czégét mindenkinék ajánlhatom.

A midőn remélem, hogy gondos munkája folytán évekig semmiféle fűtési zavar nem jelentkezik, maradok teljes tisztelettel

Davidovics Emil,
a «Bristol»-szálloda (Kossuth Lajos-u. 8.) tulajdonosa.

Köszönetnyilvánítás.

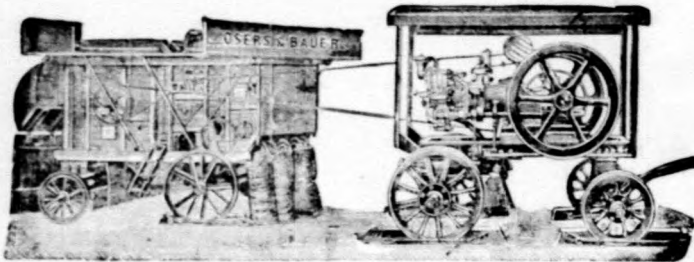
Fogadja a két izr. hitközség közönsége, valamint az Eperjesi Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetsége, az összes egyesületek és a polgártársak, kik boldogult férjem, illetve édesatyánk

Altmann Izidor

végtségessége alkalmával megjelenésük által részvétüket kifejezni kegyesek voltak, ezúton is leghálásabb köszönetünket.

Eperjes, 1910. január 10-ikén.

A gyászoló család.

Oseers és Bauer kizárólagos MOTORGYAR
Wien, XX., Dresdnerstr. 81-83a.
Magyarországi főkelepel:
Epest, VI., Poámaniczky-u. 18.

BENZIN-LOKOMOBILOS

cseplőszerelvények a legazodibb kivitelben.
Benzinmotorok! Szívógázmotorok!
A jelenkor legolcsóbb üzemereje, —3 fillér üzemköltség óra löerőnkint.
Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szolid gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.
Benzin-lokomobilos cseplőszerelvényeink a többek között a következőknél tekinthetők meg üzemben:
Ifj. Rohody Pál, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferenc, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csemernye, Varannó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyzsar, Gálszecs mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándók mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Patroha mellett, 4 HP. cseplőszerelvény.

Tisztelettel tudatom, hogy ügyvédi irodámat Eperjesen, Fő-utca 65. sz. alatt megnyitottam.

Dr. Baán Achil,
ügyvéd.

POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Kassán,
forgalmas helyen,
vendéglőnek berendezett **ház**

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Úri lakás kiadó

Fő-utca 82. szám alatt.

Két, egészen újonnan, modernül berendezett háló- és nappali szoba, utcára nyíló ablakkal, külön bejárattal, villanyvilágítással és vízvezetékekkel, azonnal **kiadó.**

Bővebbet Goldberger Henrik üzletében (Fő-utca 82. sz.).

Kizárólagos eladási hely Eperjesen: BEIN SIMON üzletében.

5500
közjegyzőleg hitelesített orvosi és magánbizonyítvány igazolja, hogy a

KAISER-féle MELL-KARAMELLÁK
a 3 fenyővel

a **Köhögést**

rekedtséget, hurutot és nyalkasodást, torokhurutot, görcsöt és hokhurutot a legjobban távolítanak el. Csomagok ára 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér.

Kapható:
SCHOLZE ALFRÉD
czukrászdája- s kávéházában és
LEFKOVITS EMIL
fűszer- és csemege-kereskedésben EPERJESEN.

Azonnal bérbeadó
modern úri-lakás
Eperjesen, a Fő-utca 42. sz. ház Kossuth Lajos-utcza első emeletén.
A lakás áll: 6 szoba, előtér, fürdő, angol-closet, konyha, cselédszoba, kamarából és hozzávaló pincze- és fakamarából. Mosókonyha a házban. Vízvezeték és villamosvilágítás már bevezetve.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD
Korszerűen s díszesen felszerelt * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA
EPERJESEN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intőlevelek, czimkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással...

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítására, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítása.
Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítettendő nyomtatványokról — postafordultával.

6773—1910. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Eperjesi Bankkegyelet és Homa Péterné végrehajtónak Kollár András és neje Holományi Anna végrehajtást szenvedő elleni 690 kor. és 100 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és az eperjesi kir. járásbíróság területén levő és Eperjesen fekvő:

az eperjesi 562. sz. tjkben A. I. sor., 1061. hrsz., alatt foglalt (özv. Holományi Krafcsik Dorottya jogán öröklés és illetve vétel címén) B. 2. 3. alatt Kollár András és neje Holományi Anna nevén álló házra 845 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan **1910. évi február hó 23-ik napján délelőtt 10 óra-kor** a kir. törvényszék árverelő-helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a Vh. novella 25. és 26. §§-ai értelmében el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzüi 84 korona 50 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni s a bánatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kiegyesíteni.

Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Eperjesen, 1909. december 29.

Unger Geiza,
kir. tvszéki bíró.

— **Kassán, a belvárosban, egy —**
2-emeletes ház
— **jutányos áron eladó.** —

Bővebbet *Bilich Ferencsnél*, Eperjes, Fő-utca 63.

IDRAYICS LILLI

:: :: párisi fűzőkészítő :: ::

Eperjes, Fő-utca 17. szám,

≡ a drogueria mellett.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy

fűző- (Mieder-)

készítő műtermem

a Fő-utca 17.

|| számú házba ||
helyeztem át.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefűzőkorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Meghívó.

A Sárosvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság

1910. évi február hó 3-ikán d. u. 3 órakor, Eperjes szab. kir. város tanácstermében tartja

I-ső évi rendes közgyűlését

melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről és a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A zárszámadás megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
4. Felügyelőbizottság megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Eperjes, 1910. január hó 10-ikén.

Kivonat az alapszabályokból:

17. §. Minden részvény egy szavazatra jogosít, de 15-nél több szavazatot senki, sem saját nevében, sem meghatalmazás alapján, sem e két minőségben együtt nem gyakorol.

18. §. Részvényesek, kik szavazati jogukkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a társaság pénztáránál, vagy az igazgatóság által e célra kijelölt helyen letenni, avagy azoknak más pénzügyintézetnél, vagy hatóság- és köztestületnél történt letételét az eredeti letétjegygyel igazolni.

19. §. Közgyűlésen csak személyesen megjelenő, önjogú, oly részvényes gyakorolhat szavazati jogot, kinek részvénye legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 hónappal nevére iratott s a részvénykönyvbe bevezetett. A részvényes írásbeli felhatalmazott által is képviselhető magát, de a meghatalmazottnak szintén részvényesnek kell lennie.

Magyar királyi államvasutak menetrendje.

Érvényes 1909. október 1-jétől.

Az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt a vastagabb számok jelzik.

Oda		Budapest—Miskolcz—Kassa.				Vissza										
6 ⁰⁰	8 ¹⁰	1 ⁵⁰	2 ³⁵	8 ¹⁰	10 ⁰⁰	10 ¹⁵	11 ³⁵	ind. Budapest	érk.	6 ³⁰	8 ¹⁵	7 ⁰⁰	1 ⁰⁰	1 ⁵⁵	8 ⁴⁵	10 ²⁰
10 ¹⁰	12 ⁴³	5 ¹⁴	5 ³⁸	1 ⁰⁷	1 ⁴⁰	3 ¹²	6 ⁰¹	érk. Miskolcz	ind.	12 ⁵⁷	2 ²⁵	3 ⁰⁴	9 ⁴¹	10 ²⁶	3 ³⁶	6 ⁵⁷
10 ¹⁶	1 ⁰⁵	5 ²⁶	6 ⁴³	1 ³⁰	1 ⁴⁷	3 ⁵¹	6 ³⁰	ind. Miskolcz	érk.	12 ²⁸	1 ⁵⁰	2 ⁵⁴	8 ³⁵	10 ¹⁵	3 ¹⁶	6 ⁴⁸
11 ⁴⁴	3 ³⁹	7 ⁰⁰	9 ²⁵	4 ⁰⁸	3 ²⁰	7 ⁰⁵	9 ⁰⁴	érk. Kassa	ind.	9 ²⁶	11 ²⁵	1 ¹⁰	6 ¹¹	8 ⁵⁰	12 ²⁵	5 ²¹
12 ²⁰	4 ²⁰	7 ¹⁰	10 ⁴⁰	5 ²⁰	7 ²²	—	—	ind. Kassa	érk.	9 ¹⁵	10 ³⁹	5 ⁵⁰	8 ¹²	11 ²⁶	4 ⁵⁰	—
1 ⁰⁹	5 ²⁷	8 ⁰⁵	11 ⁴⁰	6 ²³	9 ⁰⁰	—	—	érk. Eperjes	ind.	8 ²⁰	9 ⁴⁵	4 ⁴⁵	7 ¹⁰	10 ³⁵	3 ⁵²	—
1 ²⁰	5 ³⁷	8 ¹⁵	—	7 ⁰⁸	—	—	—	ind. Eperjes	érk.	—	9 ³⁵	—	7 ⁰²	10 ²⁵	3 ²⁶	—
2 ¹⁵	6 ³⁵	9 ²⁵	—	8 ⁰³	—	—	—	érk. Héthárs	ind.	—	8 ³⁵	—	6 ⁰⁰	9 ³²	2 ²⁴	—
3 ⁰⁰	7 ¹⁵	—	—	8 ⁴⁶	—	—	—	érk. Orlo	ind.	—	7 ⁴⁵	—	hétfő, péntek	8 ⁴⁸	1 ⁵⁵	—

Minden szerdán és szombaton indul Kassáról 2 ó. 50 p. Eperjesre érk. 3 ó. 51 p.

Oda		Miskolcz—S.-A.-Ujhely—Lawoczne.			
10 ⁵⁷	1 ⁵⁷	11 ⁰⁸	5 ⁵⁰	3 ⁴¹	—
12 ³³	4 ¹⁰	4 ⁰⁰	7 ³⁵	6 ²⁹	—
1 ⁰⁸	4 ³⁷	—	8 ³⁸	7 ³⁹	—
2 ⁰⁴	5 ³⁴	—	9 ³⁰	9 ¹²	—
2 ²⁸	6 ¹⁰	—	10 ²⁴	10 ⁰⁸	—
3 ²²	7 ²⁹	—	11 ¹²	12 ²⁹	—
6 ⁰⁴	11 ³⁸	—	2 ³³	4 ⁴¹	—

Oda		S.-A.-Ujhely—Mezőlaborcz.			
1 ⁰³	7 ⁴⁷	—	7 ¹⁰	—	—
1 ³²	8 ¹⁶	—	7 ⁴⁴	—	—
2 ¹¹	8 ⁵¹	—	8 ²⁹	—	—
4 ⁴⁰	11 ²⁴	—	11 ³⁷	—	—

Oda		Kassa—Hidasnémeti—Szerencs.			
—	—	5 ⁵³	9 ⁰⁵	1 ⁴⁵	—
—	—	8 ³⁵	10 ⁰⁸	2 ⁵⁸	—
—	—	3 ⁰⁰	12 ⁵⁸	5 ³⁰	—

Oda		Kassa—Torna.			
7 ¹¹	12 ⁰⁷	1 ⁰⁰	5 ³¹	9 ⁰⁸	—
9 ⁰⁹	1 ⁴⁴	2 ⁵⁶	7 ⁰⁶	11 ¹⁴	—

Oda		Kassa—S.-A.-Ujhely.			
—	—	5 ¹⁷	12 ⁰⁰	—	—
—	—	6 ⁴⁸	1 ³³	—	—
—	—	7 ¹⁸	2 ⁰⁰	—	—

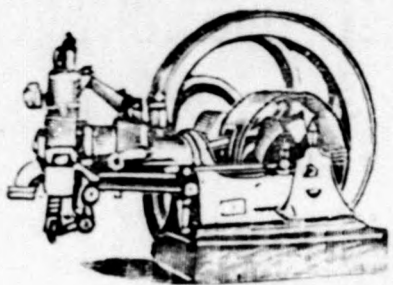
Oda		Budapest—Fiume.			
7 ⁰⁰	8 ⁴⁵	4 ¹⁰	9 ⁰⁰	10 ⁴⁵	—
2 ¹⁷	8 ⁵⁷	11 ³⁴	4 ⁰⁵	9 ⁵⁶	—
7 ⁵²	7 ⁰⁵	4 ⁵⁵	9 ⁵⁵	6 ⁵²	—

Oda		Budapest—Marchegg—Wien.			
7 ⁵⁵	9 ²⁰	12 ⁴⁵	2 ³⁰	5 ¹⁵	—
12 ¹⁵	5 ⁴⁵	10 ⁴⁵	6 ⁵⁵	9 ³⁵	—

Oda		Budapest—Bruck—Wien.			
6 ³⁵	9 ²⁰	12 ³⁰	2 ⁰⁵	5 ¹⁵	10 ³⁰
3 ⁵⁸	2 ⁰⁸	7 ⁵⁰	6 ⁴⁰	10 ³⁰	6 ³²

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert, legjobb gyártmányú benzín-, nyersolaj-, gáz-, petroleum-motorokat és lokomobilokat, valamint szivógázmotorokat.

Meglepő ujdonság!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL a tényleges löerő óránként csak 1 fillérbe kerül.

Vezérképvislet:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, Teréz-körút 41. sz. :: Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Temetkezési vállalat
butorraktárral együtt
eladó.

Woloszinovits János, Eperjes, Fő-u. 10.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen takarékos.
Kapható minden jobb vasár- és háztartási cikkekkel árusító üzletekben.
Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.
Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémárú Részv.-Társ.
BUDAPEST, V., Külső-Váci-út 74/21 sz
Helybeli elárúsítók:
Dahlström Károly, Lavotha Ödön, Luchs Ede és T. Moskovits Gyula, Tauth Viktor.

A Schaumann gyógyszerész-féle

gyomorsó

összetételében újonnan javítva, több mint 30 év óta legjobb sikerrel bevezetve, állandóan a legjobb szer mindennemű gyomorba, bélbetegség és étvágytalanság ellen. Nélkülözhetetlen a jó emésztés szabályozására és fenntartására. Kinek soványodási hajlama van, szintén naponta kétszer használ gyomorsót.
Egy doboz ára 150 kor. Szétküldés — legalább is két doboznál — postán naponta. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueriában.
Főraktár Schaumann Gyula gyógyszerész chem.-pharm. laboratóriumában, Stockerau, Wien mellett.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűléseknél.
Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 140 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Már megjelent
:: a **SÁROSVÁRMEGYEI**
KALAUZ

legújabb, 1910. évi kiadása 356 oldal terjedelemben,
■ a vármegye és Eperjes város térképével. ■
Ára 5 K. Vidékre 5 K 30 f beküldése ellenében bérmentve

Kapható Kósch Árpád könyvnyomdájában Eperjesen. ■

BÁRÓ BARATTA ALAJOS

KERAMIKAI GYÁRAI

**: TETŐ-CSEREP :
KÁLYHÁS-AGYAG
CHAMOTTE-TÉGLA**

POLTÁR
LOSONCZ MELLETT.

KÉPVISELŐT KERES!!!

Valódi
amerikai
„GO-ON”
Czipők.

Egyedüli raktár
AMBRÓZY
:: BÉLA ::
úridivat-üzletében
Eperjes, Fő-utca 76.

CZUBA-COGNAC

ALAPITTATOTT: 1884-ben.
CZUBA-DUROZIER ÉS TÁRSA
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK.
FRANCZIA COGNACGYÁRA
BUDAFOK.

VEZÉRÜGYNÖKSÉG: RUDA ÉS BLOCHMANN, BUDAPEST.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillai,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

1-6. és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban.
Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.